

VEAC NOU

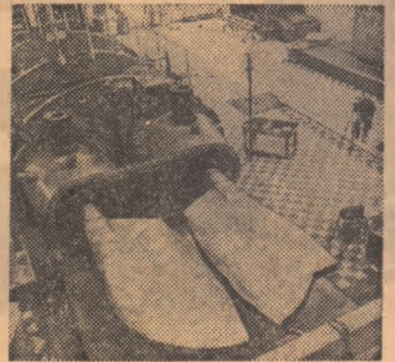
ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini — 1 leu

Marina Vlady, pe care fotografia noastră o înfățișează în rolul Likăi Mizinova din filmul lui Iutkevici „Subiect pentru o schiță“, este oaspete al festivalului cinematografic de la Moscova.

**Locatarii
căsuțelor
90-103**

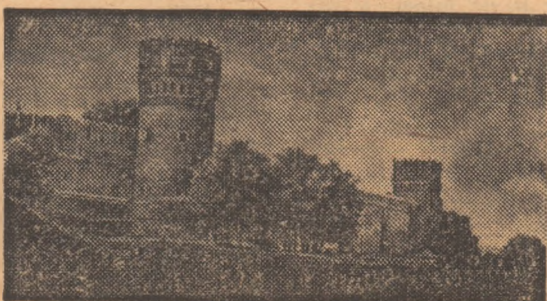

**Solii
faraonilor
în Australia?**

**Un limbaj
„marginal“:
gesturile**

OTRĂVIRI CELEBRE

**Testamentul
marchizei
de Ganges**

28

ANUL XXV
1269
11 IULIE

I. Torne :

Pământul (Linogravură)

PROZĂ

Locuiesc în culise...

O stradă din Veneția. Apar Rodrigo și Iago.

— Nici un cuvânt în plus. Iago, asta-i o josnicie. Ai luat banii și i-ai ascuns...

— Bună ziua, îi spun eu Desdemonei. Desdemona îmi răspunde :

— Nu-i voie aici, Treci în sală !

— Mersi pentru invitație. De aici se vede mai bine. În sală toți au ațipit.

Desdemona oftează :

— Asta pentru că au învățat „Othello” la școală. Și știu dinainte cine pe cine o să strângă de gît.

Apoi începe să bată din picior și-mi strigă :

— Marș în sală ! Străinii n-au voie în culise.

— Nu țipa la mine, i-o întorc eu, ofensat. Nu sînt de loc străin. Dacă vrei să știi, eu stau aici.

Desdemona pufnește, mînioasă. Desigur, pe fundalul senatorilor venețieni și al oștenilor dogelui, în mijlocul cărora mă aflam în culise, veșmintul meu de civil sîntă la sută era o apariție stranie.

— Interesant ! Și unde locuiești aici ? Sub decoruri ? mă întrebă Desdemona,

— De ce sub decoruri ? Am camera mea. Pe coridor, a treia la dreapta. Mai întîi vine boxa de grimaș pentru bărbăți, apoi camera mea. Așa a fost să fie... Am venit în vizită la vărul meu, dar casa lui e în reparație. „Nu-i nimic, mi-a spus el, se aranjează. Adevărat, camera nu-i prea grozavă, dar o să te obișnuiești și-ai s-o duci ca un pașă. Oricum, e la teatru. Acum lucrez la teatru”. Mi-a luat geamantanul și m-a instalat aici. Sîntem vecini. Vă rog să treceți pe la mine. Sigur, camera mea nu-i palatul dogilor, dar un ceaj se poate bea. Ce-ați spus ?

— Cu covrigi...

Și Desdemona a intrat în scenă. Eu, tirîndu-mi tîrlcii, mă îndrept spre camera mea, mă schimb și dau să merg să cumpăr covrigi. Ușor de spus, dar greu de făcut... În timp ce mă îmbrăcam, a început actul doi și, ca să ies în stradă, trebuie să trec prin scenă. Ce-i de făcut ? În vreme ce-mi sparg capul cum să ies de acolo, scena s-a umplut de actori : senatori, oșteni, orașeni. Apar și dogele. „Iată, îmi spun eu, momentul cel mai potrivit : o iau pe după spinările lor și pe-aci țî-e drumul”. Zis

și făcut. Mă aplec și, ascunzîndu-mă după spinările oștenilor, reușesc să traversez scena, fără să mă fac simțit. Unul mă dibuie, însă :

— Stai ! îmi șoptește el. Cine-i ?

— Eu ! Mă duc pînă-n oraș și mă întorc imediat.

— Foarte bine, îmi răspunde oșteanul venețian. Cumpără-mi și mie un pachet de „Șipka”. Mor după o țigară.

Îmi dă paisprezece copeici și trec în spatele soldatului următor. Dar tocmai atunci trebuie să se schimbe garda. Soldatul meu o ia din loc, iar schimbul lui intrîzice puțin. Mi se pare că publicul m-a observat. Nu-mi mai aduc aminte cum s-a întîmplat, dar, la plecare, mi-am înfundat sacoșa în cap. Cînd mă uit mai bine, vecinul meu din dreapta are și el pe cap o sacoșă, cam ca a mea. Așa e costumul.

„În cazul ăsta, îmi spun, cei din sală n-or să bage de seamă”.

Cei din sală nu, dar cei de pe scenă, da. Se întorc și încep să mă privească, așteptînd nu știu ce de la mine. Cel din dreapta, cu o sacoșă ca a mea, mă pișcă de coapsă și mă întrebă :

— Tu ești al treilea orașean ?

— Eu... dau să bolborosesc ceva, ca să scap.

— Atunci spune, îmi șoptește vecinul.

— Ce să spun ?

— Cum ce să spui ? Cine-i noul comandant.

N-am încotro. Toată lumea așteaptă și eu spun :

— Tovarăși venețieni, noul comandant a fost numit.

Deodată, un soldat cu spadă, care se afla în fața mea, se îngălbenește și mă întrebă :

— Numele ?

— Sidorov, îi răspund.

Soldatul cu spadă se îngălbenește și mai tare și cu un glas care nu mai e parcă al lui, continuă :

— Numele comandantului.

— A-a-a ! Încep să înșin eu și îmi dau una peste frunte. Iago.

Am strigat numele pe care îl cunosc din școală (în afară de cel al lui Othello). Îmi spun replica și în acordurile muzicii, o iau din loc.

Nimeni nu mă oprește. Cumpăr co-

vrigi și nu uit nici țigările oșteanului. Mă întorc în culise cu sacoșa plină. Actul trei e la mijloc. Aștept pînă se umple scena de actori și mă furizez prin spatele lor. În trecere, îi dau oșteanului țigările.

— Păcat că nu pot fuma, îmi spune el oftînd. Acțiunea s-a prelungit.

— De ce ?

— Din cauza ta. Ai spus că Iago a fost numit comandant și noi trebuie să jucăm piesa așa. Iago a fost numit comandantul fortăreței pe care Othello o apără de turci, iar Cassio, locotenentul lui Othello, a rămas bun în grad. Am dat-o dracului ! Iago nu mai are de ce să uneltească împotriva lui Cassio și nu-i mai poate spune nici un cuvînt maurului despre Desdemona. Pe scurt, ai dus de rîpă toată intriga. În ce încercătură ne-ai băgat !

— Ia mai lăsați-mă în pace cu încercăturile voastre ! exclam eu. Ce mă interesează pe mine ? Voi jucați, dar eu locuiesc aici.

— Ei, nu te supăra, încearcă să mă liniștească oșteanul. Bănuielile lui Othello or să apară și fără Iago, așa, de la sine. Ce-ai în plasă ?

— Covrigi, îi răspund eu și o iau la goană spre camera mea.

În pauză își face apariția și Desdemona. Bem ceai, ne placem unul pe celălalt și îi fac o propunere serioasă.

— Vai ! strigă ea, cînd aude propunerea mea. Trebuie să intru în scenă.

O ia la fugă, dar în prag scapă batista.

„E un semn, îmi spun eu inspirat. E un semn tainic. E de acord. Acum n-am decît să-i dau batista înapoi și o să aud chiar din gura ei că e de acord”.

Ies în culise. Desdemona mea a intrat în scenă. Tremurînd, stă lîngă Othello care-i aruncă priviri de foc. M-am hotărît să-i vorbesc, cu orice preț, mai înainte ca maurul s-o sperie de moarte. Acum am experiență. Mă furizez pe după coloane, pînă ajung la coloana de care se sprijină ea.

— Scumpa mea Desdemona, îi șoptesc eu, și-am adus batista.

Ea tresare. Othello începe să țipe, dar eu reușesc să-i dau batista. Și deodată — o, perfidie feminină ! — ea i-o întinde lui Othello, spunîndu-i : „Iată batista de care ai întrebă”.

Cît p-aci să mă prăbușesc în spatele coloanei. Dar Othello s-a speriat și mai tare și începe să se scuze : a bătut-o degeaba ! De vreme ce s-a găsit batista, totul e în regulă și, în consecință, el, Othello, o roagă să-l scuze și îi va cere dogelui să-l scoată la pensie.

N-am înțeles mai nimic și cu pași de pisică mă întorc în birlogul meu. Mă întind pe divan și zac așa pînă se napustește în cameră oșteanul !

— Ei, ăsta a fost un adevărat dar ! Un adevărat dar, îmi strigă el din prag.

— Cine i-a făcut un dar cui ? întreb eu cu o voce de înmormîntare.

— Tu, nouă tuturor ! Și lui Othello, și ostașilor, și publicului... Auzi ce inovație ! Asta zic și eu succes ! Nemai-văzut ! În clipa de față situația e următoarea : Desdemona, care l-a strîns de gît pe Othello, a anunțat că te ia pe tine de bărbat. Hai, pregătește-te, rolul principal îți aparține. Spectacolul continuă. Și mă împinge pe scenă.

Viktor Slavkin

CALEIDOSCOP

● La Casa Scriitorilor din Moscova a fost expusă colecția bibliofilului Vladimir Alexeev, care a colecționat, vreme de peste douăzeci de ani, operele lui Lenin și despre Lenin. Colecția cuprinde primele lucrări ale lui Lenin, apărute la diferite edituri, scrisorile despre Lenin apărute în U.R.S.S. și peste hotare, precum și timbre, afișe și cărți poștale cu chipul lui Lenin.

● La editura „Hudojestvennaia Literatura” au apărut operele lui Valentin Kataev, în două volume. Ediția cuprinde romanele și piesele sale bine-cunoscute, cum ar fi, de pildă, „Cvadratul cercului” și altele, care nu au mai fost de multă vreme reeditate.

● Un vast indice bibliografic al operelor și al studiilor despre opera lui Dostoevski a văzut lumina tiparului în editura „Kniga”. Noua lucrare bibliografică se referă la perioada 1917—1965.

● Primul indice bibliografic de acest gen a apărut sub îngrijirea văduvei scriitorului, Anna Dostoevskaia și se

cărtea

cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea

referea la anii 1846—1903. Indicele amintit și-a păstrat întregă valoare de-a lungul anilor și a fost continuat de N. Sokolov, care l-a adus pînă în anul 1923.

Cu apariția ultimei lucrări, cercetătorii de specialitate au acum la dispoziție un inventar complet al operelor scriitorului și al exegezei lor, începînd din 1846 și pînă în zilele noastre. Noul indice bibliografic consemnează lucrările consacrate exclusiv operelor lui Dostoevski, ca și acelea în care se găsesc doar referiri cu privire la acestea. Indicele bibliografic amintit înserează 3.738 de titluri.

● Universitatea din Leningrad și-a celebrat, de curînd, un veac și jumătate de la înființare. Acest însemnat lăcaș de cultură a jucat un rol important în viața științifică, tehnică și literară a țării. Numele Universității din Leningrad este strîns legat de activitatea unor savanți de renume ca Dmitri Mendeleev, Ivan Secenov, Vasili Dokucaev, Evgheni Tarle. Printre studenții universității, unde a învățat și Lenin, se numără Dmitri Pisarev, Alexandr Blok, Mihail Vrubel, Janis Rainis.

● Un studiu al lui Fiodor Berezin, intitulat „Schită a istoriei lingvisticii în Rusia”, a apărut în editura „Nauka”. Autorul se ocupă de problemele de lingvistică generală și de lingvistică comparativă, așa cum rezultă din lucrările lui Filip Fortunatov, Baudouin de Courtenay, Nikolai Kurcevski și alții.

● O nouă ediție a „Operelor complete” ale lui Maxim Gorki, în douăzeci și cinci de volume, este în curs de pregătire la editura „Nauka”. Ediția apare sub direcția lui Leonid Leonov.

● Primul volum cuprinde povestiri, reportaje și ciorne ale unor poeme, scrise între 1885—1894.

● La Moscova va fi creat un muzeu Gogol, în vechea clădire de pe Bulevardul Suvorov, unde a trăit și a lucrat marele scriitor rus. Aspectul exterior al clădirii nu s-a schimbat aproape de loc. O echipă formată din arhitecți, colaboratori ai Muzeului de literatură și istoriei literare se ocupă acum cu renovarea aspectului inițial al camerelor pe care le-a ocupat Gogol în clădirea de pe bulevardul Suvorov. Aici a primit scriitorul pe prietenii lui, Serghei Aksakov, Ivan Turghenev, Mihail Șepkin și alții. Gogol le-a citit scene întregi din „Revizorul” și fragmente din volumul al doilea al „Sufletelor moarte”, volum pe care, mai apoi, l-a dat pradă flăcărilor.

Noul muzeu va cuprinde numeroase documente ale epocii, manuscrise ale scriitorului, scrisori ale acestuia precum și alte exponate de valoare.

● Editura „Hudojestvennaia literatura” a publicat o culegere de articole de Alexandr Puzikov, intitulată „Portrete ale scriitorilor francezi”. În aceeași editură a apărut ediția a doua a volumului lui Iuri Danilin : „Viața și opera lui Maupassant”.

● Printre lucrările cercetătorilor sovietici consacrate literaturii franceze se numără și studiile lui Viktor Balahonov : „Românii Roland și vremea sa”, Boris Pesis : „De la sec. XIX la sec. XX. Tradiție și inovație în literatura franceză”.

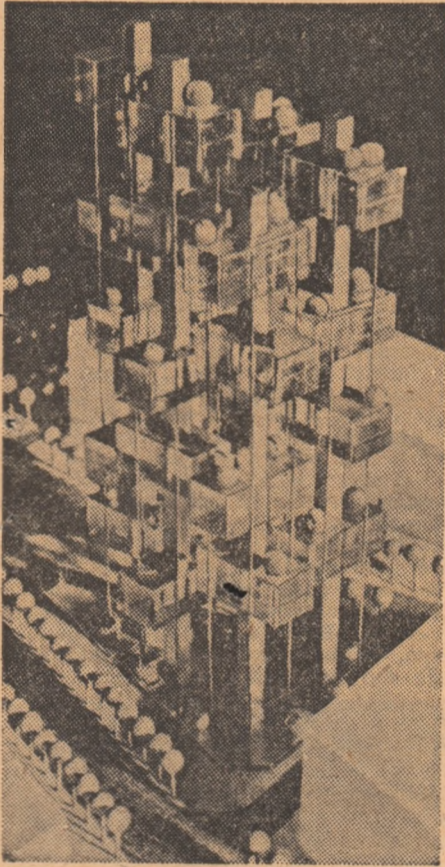
URBANISM

Noile grădini ale Semiramidei

Spre ce să ne îndreptăm preferințele? Spre clădirile gigant de tipul zgirienorilor, încăpătoare dar care exclud verdețea transformând orașele în mase cenușii de beton sau spre greoaiele paralelipipede orizontale cu uniformitatea lor obositoare? Este oare arhitectura modernă condamnată la lipsă de armonie, tinde ea oare să-l rupă pe om de natură? Se pare că nu, deoarece proiecte recente vor să o depășească tot mai mult de șabloane, să o încadreze armonios în natura atât de necesară omului. Printre ele, un proiect atrage cu deosebire atenția. Despre ce este vorba?

Intr-un viitor destul de apropiat, se preconizează construirea unor imobile suspendate, centrate în jurul a cinci axe. Cele cinci suporturi vor adăposti ascensoarele, scările și țevăria, fiecare dispunând de patru tuburi de oțel umplute cu beton, pentru a susține „celulele” de locuințe. Prima celulă urmează să fie construită la înălțimea de 19 m, în jurul celor cinci trunchiuri principale, locuințele fiind dispuse pe o curbă elicoidală. Structurile verticale sînt legate între ele prin elemente în diagonală astfel încît trecerea de la un suport la altul se poate face fără a coborî la sol.

Înălțimea totală ar urma să atingă 120 m. Acest tip nou și original de ar-

hitectură este total transparent; golurile între locuințe vor ocupa 9/10 din ansamblul construit, lumina soarelui putînd traversa dintr-o parte în alta. Prin aspectul lui, el nu va fi numai o simplă clădire, ci și un adevărat monument, un „arbore” feeric, o simfonie a oțelului, bronzului, sticlei și... verdeții. Da, a

verdeții, căci pe acoperișul fiecărui apartament va fi plantată cite o grădină de arbori, arbuști, alei și peluze cu flori. Așadar, o adevărată grădină suspendată asemenea celor ale Semiramidei, dar de o factură ultramodernă.

PRIETENIA INDRĂZNETILOR

Cosmonauții la cosmonauți

Săptămîna trecută a sosit la Moscova, într-o vizită prietenească, cosmonautul american Frank Borman. Primul zburător printre stele din S.U.A. care se deplasează în Uniunea Sovietică, colonelul Borman a comandat echipajul lui „Apollo-8”, care a executat un zbor circumlunar în luna decembrie 1968.

Împreună cu soția sa, Susan, și cu cei doi fii ai lui, Frederik și Edwin, în vîrstă de 17, și, respectiv, 15 ani, cosmonautul american a fost întîmpinat pe aeroportul Vnukovo de colegii săi din U.R.S.S., Gherman Titov, Gheorghi Beregovoi și Konstantin Feoktistov. Încă din primele minute, convorbirea dintre călătorii de pe sezele interplanetare a fost deosebit de cordială. Arătînd de pildă spre fiii săi, care-l depășesc amîndoi cu cîțiva centimetri, Borman s-a grăbit să anunțe: „Ei nu vor fi cosmonauți. Sînt prea înalți!”

În vîrstă de 41 de ani, fostul comandant al lui „Apollo-8” nu mai este un cosmonaut „activ” el devenind directorul unei secții din N.A.S.A., organizația de stat americană care dirijează cercetările și expedițiile spațiale. Făcînd aluzie la noul său post Borman l-a întrebat pe Titov:

— D-ta mai lucrezi de-adevăratele sau te-au scos la pensie, așa cum m-au scos pe mine?

Gherman Titov care îl cunoaște pe interlocutorul său încă de la vizita efectuată acum șapte ani în Statele Unite, a răspuns zîmbînd:

— Nu, eu mai lucrez de-adevăratele. Un moment deosebit de interesant al discuției a fost cel în care Borman a fost întrebat ce părere are el, specialist al zborurilor cu racheta, despre călătoriile aeriene cu mijloace convenționale. La azul întrebării, cosmonautul a izbucnit în ris.

— Dați-mi voie să vă spun că mi-a trebuit aproape tot atîta timp să ajung de la New York la Moscova ca și de la Pămînt la Lună.

Nu era o exagerare. Pentru a efectua traseul Pămînt—Lună plus zece ocoluri ale acesteia din urmă, lui Borman i-au fost necesare în total 147 de ore. Pentru a parcurge distanța dintre New York și capitala Uniunii Sovietice, avioanele care l-au transportat — două Boeing-707 ale companiei „Pan American Airways” — au avut nevoie de 24 de ore. El a făcut mai întîi o escală la Gander, pe insula Newfoundland, din cauza unor deficiențe de motor. Pe urmă, o nouă pană a determinat o altă oprire, la Copenhaga, și înlocuirea primului avion cu un al doilea.

Dacă ar fi avut la dispoziție o rachetă cosmică...!

PURITATEA ATMOSFEREI

La lucru, „peria clocotitoare”

Deși problema captării fumului și a reziduurilor eliminate de instalațiile industriale a fost în bună măsură rezolvată prin folosirea unor sisteme purificatoare dintre cele mai diverse, pulberile nemagnetice continuă să dăuneze activității întreprinderilor metalurgice și chimice, neputînd fi captate prin mijloacele existente. În Uniunea Sovietică, acestei probleme i s-a găsit, însă, o soluție, datorită unei metode originale pusă la punct de Iuri Alexeevici Izmodenov.

Intr-o cameră dotată cu un puternic cîmp magnetic sînt amplasate mari can-

Această originală mașină de scris imprimă litere și semne pe suprafețe plane cum ar fi planșele unui proiect. Ea îi scutește pe proiectanți de o operațiune migăloasă care necesită un volum mare de muncă

Foto: G. Hrenov (A.P.N.)

tități de pilitură de fier. Urmînd liniile de forță ale cîmpului, pilitura se „aranjează” potrivit lui și creează un „țesut magnetic” poros, asemănător unei perii, capabil să rețină pulberile nemagnetice. Calitățile acestei perii? Porozitate ridicată, particule solid cimentate de forțele magnetice încît nu pot fi antrenate de gazele care le traversează, lipsa pericolului de oxidare sau coroziune, capacitatea de a funcționa la temperaturi înalte și posibilitatea de creare a cîmpului cu magneți naturali, ceea ce înlătură consumul de curent electric.

Există totuși și un inconvenient: pentru curățire, filtrul magnetic trebuia oprit din cînd în cînd. Acum însă, se folosește o așa-numită „perie clocotitoare”, adică un motor electric puțin modificat. În locul rotorului se pune tot pilitură de fier sau oțel. Rotîndu-se, grăunțele metalice se înlocuiesc unele pe altele într-o mișcare care sugerează clocotul apei și care permite pulberilor de fum să se deplaseze spre pereții laterali ai camerei, de unde sînt antrenate de un curent de apă continuu.

Metoda Izmodenov urmează a fi aplicată în uzinele metalurgice din Asia Centrală și în instalațiile experimentale din Uralul Central și Donbas, destinate calcinării minereului de fier. Cîmpul de aplicare a filtrelor magnetice este, însă, mult mai larg. Ele sînt de neînlocuit la furnale, cuptoarele Martin și convertizoare.

PE SCURT

Cu toată campania dusă împotriva fumatului, consumul mondial de tutun continuă să crească. Conform datelor publicate de F.A.O., în 1968 s-au fumat 2,8 miliarde de țigări. Pentru anii următori se prevede o creștere anuală de 2-3 la sută. Avertismentele medicilor nu au reușit, în general, decît să-i facă pe fumători să recurgă la țigări cu filtru și tutun mai slab.

Se știe că în orașele mari, deșeurile industriale și menajere au devenit o problemă, mai cu seamă dacă conțin și resturi de metal. De curînd s-a experimentat un procedeu nou, care permite nu numai eliminarea, ci și folosirea lor. O presă hidraulică specială transformă deșeurile în blocuri de diverse dimensiuni, pe care le îmbracă apoi cu un strat de beton, producînd astfel material de construcție ieftin. Betonul etanșează perfect blocul împiedicînd pătrunderea aerului și decluzarea eventualelor microorganisme aflate în deșeuri.

Straturi de marmură cu grosimi de 700-800 m au fost descoperite în R. S. S. Ucraineană. Vîrsta lor a fost evaluată la circa două miliarde de ani. Pe alocuri marmura este transparentă pînă la 8 cm, adîncime, ceea ce o face superioară celebrei marmure de Carrara, a cărei transparentă nu depășește 4 cm.

Un barometru special pentru aviație, creat recent, posedă un sistem de autoreglare și, ceea ce e mai important, indică presiunea atmosferică în scris, evitînd astfel erorile de citire.

Pentru un avion care își reglează altitudinea în funcție de indicațiile barometrului, o greșeală de citire infimă (10 milibari, de pildă) poate reprezenta o diferență de înălțime de 80 m.

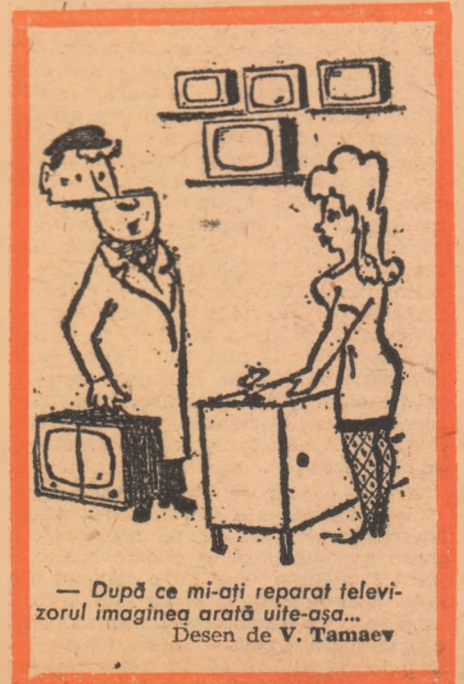
Razele laser au fost solicitate să preia comunicațiile telefonice între orașul Erevan, capitala R. S. S. Armene, și celebrul laborator de astrofizică de la Biurakan, situat pe muntele Ararat, la 4000 m înălțime. Distanța dintre cele două localități este de 28 km. Undele luminoase pot transmite un volum mare de informații cu cheltuieli mult mai mici decît cablurile telefonice obișnuite, mai cu seamă în regiunile accidentate, unde procesul de instalare se lovește de dificultăți considerabile.

Un studiu efectuat recent pe patru sute de persoane a ajuns la concluzia că diminuarea inteligenței la oamenii în vîrstă reprezintă un simptom îngrijorător în ceea ce privește starea generală a sănătății lor. Mai precis, s-a constatat că un brusc declin al facultăților cerebrale este un semn prevestitor al morții.

Cu aceeași ocazie au fost puse în discuție cîteva dintre prejudecățile cele mai curențe legate de raportul dintre vîrstă și inteligență. Ancheta menționată, ca și altele de același gen, demonstrează că dezvoltarea capacităților mintale se face pînă la vîrsta de 30 de ani, după care omul își păstrează intacte aceste capacități, în condiții normale, pînă la adînci bătrîneți.

Ceea ce vîrsta din ce în ce mai înaintată modifică în rău nu este posibilitatea de a rezolva anumite probleme, ci rapiditatea de soluționare și, mai ales, suplețea inteligenței. Aceasta a căpătat cu timpul anumite „țicuri” și îi vine din ce în ce mai greu să se adapteze la noi forme și metode de gîndire.

Trecutele anchete, care conchideau că „bătrînii sînt inferiori tinerilor” în acest domeniu, greșeau în diverse puncte. De exemplu, comparînd la un moment dat rezultatele, ele nu țineau seama de faptul că „bătrînii” aveau la bază studii mai rudimentare decît „tinerii”.

— După ce mi-ai reparat televizorul imaginea arată uite-așa...
Desen de V. Tamaev

Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală

OTRĂVIRI CELEBRE

Administrată sub cele mai diverse forme: turnată în băuturi și mâncăruri ori impregnată în mănuși, lenjerie, încălțăminte sau cărți, ca să nu le cităm decât pe cele mai „banale”, otrava a fost utilizată din cele mai vechi timpuri ca un mijloc de a înlătura persoane incomode. Crimele prin otrăvire au, evident, o sumă de mobile, dar esențiale au fost, de-a lungul veacurilor, cele de ordin pasional și succesoral. Există, desigur, și cazuri de otrăvire fără un motiv aparent, justificate doar prin voluptate sadică, săvârșite numai de dragul artei, dar acestea sint excepții.

Se spune — și trebuie să admitem că în bună parte e adevărat, că otrava e o armă aproape exclusiv feminină și cu atât mai redutabilă cu cât ea acționează lent.

Deși bărbații nu se simt tentați să-și pună capăt zilelor prin otrăvire și în general le repugnă să recurgă la otrăvă chiar și împotriva dușmanilor, totuși în puținele cazuri cind o fac — și istoria a cunoscut câteva exemple celebre, ca, bunăoară, familia Borgia: tatăl și cei doi fii — ei acționează imediat ce au luat această decizie, spre deosebire de femei care ezită, numărând zilele, măsoară doza etc.

În rîndurile de mai jos ne vom opri totuși asupra unui exemplu în care criminalii au fost bărbați.

Cu pistolul la tâmplă...

Cumplita întâmplare căreia i-a căzut victimă o femeie tină, frumoasă și sensibilă din nobilimea Provenței a avut loc în secolul XVII. Căsătorită foarte de timpuriu, de la vârsta de 13 ani, domnișoara Chateaublanc rămase văduvă în scurt timp. Asaltată de admiratori, ea îl alege ca soț în cele din urmă pe marchizul de Ganges, greșeală care avea s-o coste însă scump.

Intrucit se căsătorise mai ales din interes, căci mireasa era bogată și el avea nevoie de bani pentru viața destrăbălată pe care o ducea, marchizul începu curînd să-și neglijeze soția. Ceea ce nu însemna însă că nu era gelos și bănuitor. Acest sentiment care pusese brusc stăpînire pe el îl determină, din dorința puternică de a-și asigura fidelitatea marchizei, să se adreseze celor doi frați ai lui, cu rugămintea ca aceștia să-și supravegheze indeaproape cumnața.

Din primul moment, însă, frații — dintre care unul era abate, iar celălalt cavaler — niște desfrinați și ei, se îndrăgostiră de frumoasa femeie (și de averea ei) și nu întîrziară să-i depună la picioare omagiile lor. Contrar așteptărilor lor, marchiza nu le acordă nici o atenție, respingîndu-le categoric avansurile foarte asidue, așa încît încercările lor de a o cuceri eșuară complet. Mai mult chiar, ea făcu un testament în care nici unul din cei trei de Ganges nu figura. Deoarece pe abate și pe cavaler îi interesau, ca și pe fratele lor marchizul, în primul rînd bogățiile tinerei femei și abia în al doilea rînd farmecele sale, ei schimbă furioși tactica și o amenințară pe cumnată (cu deplînul acord al soțului ei) că o vor ucide dacă nu va revoca testamentul prin care îi dezmostenea. Cum marchiza se menținu ferm pe poziție, sclerații încercară s-o otrăvească în două rînduri, în cursul aceleiași zile: 17 mai 1667. Prima oară, substanța toxică fu introdusă într-un medicament care marchizei i se păru prea închis la culoare și prea dens. După ce îl bău totuși, simți nevoia să se întindă în pat.

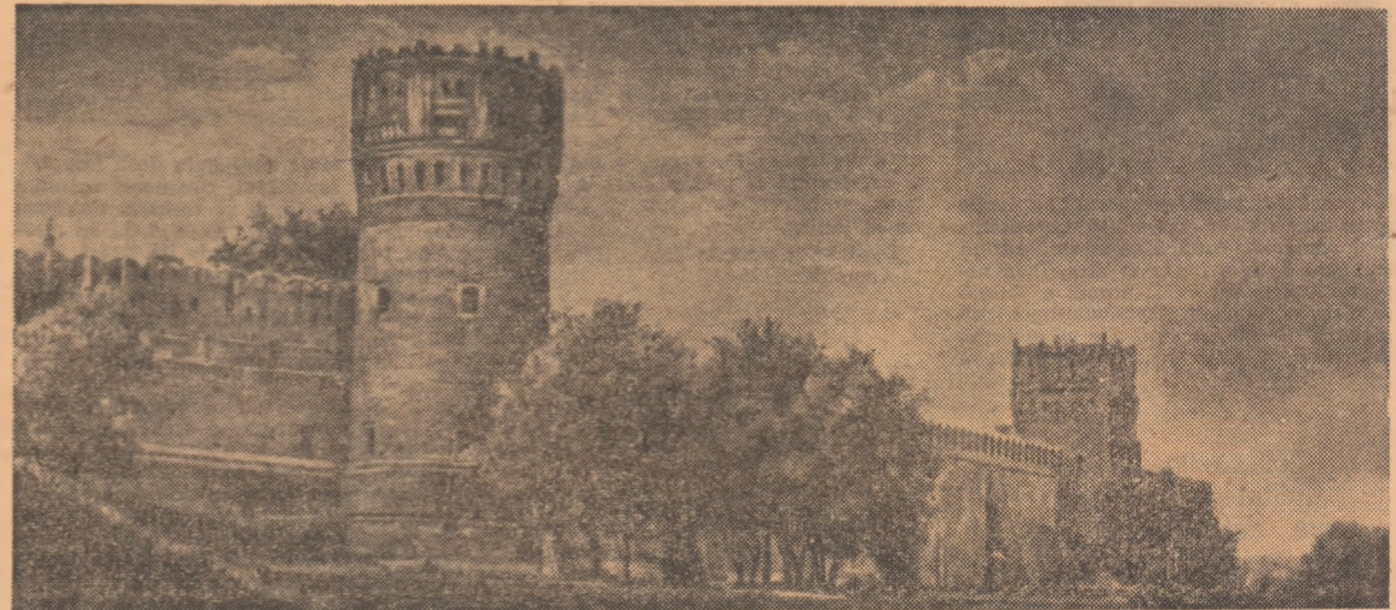
Aflînd că nu se simțea prea bine, câteva prietene ale ei veniră s-o vadă. Marchiza ceru să li se servească o gustare și mîncă și ea cîte ceva. Cavalerul și abatele, care nu o slăbeau din ochi, erau evident și ei de față, numai că păreau foarte absenți. La un moment dat, cînd prietenele anunțară că pleacă, abatele se ridică să le conducă, iar cavalerul rămase în încăpere, păstrînd o tăcere de rău augur. Apoi ușa se

deschise din nou și, în cadrul ei, se ivi abatele cu un pistol într-o mină și o ceașcă cu otrăvă într-alta. Avea o privire cumplită, ochii îi ieșiseră din orbite. Închise ușa și se apropie de pat, însoțit de cavaler care la rîndul lui își scoase sabia din teacă. Dar abatele fu cel care se adresă marchizei, anunțînd-o că trebuie să moară. Hotărîrea fusese luată, ea putea cel mult să aleagă arma care avea să-i curme viața: pistolul, sabia sau otrava. Firește, marchiza încercă din răspuțeri să-i înduioșeze, rugîndu-l să-i cruțe viața. Dar cei doi sclerații erau ferm decîși să-și ducă planul la îndeplinire.

Silită să dea cît mai repede răspunsul, sărmana victimă alege otrava, pe care o bău în timp ce abatele îi ținea revolverul la tâmplă, iar cavalerul — sabia în piept. Cum în fundul ceștii rămăsese o bună parte din otrăvă, cavalerul o mestecă cu o lingură de argint și i-o dădu să o înghită. Marchiza turnă restul de apă și otrăvă în gură, dar scoțînd un strigăt, de parcă ar fi fost în pragul morții, scuipe conștinutul peste cearcafuri. În cele din urmă, ea ceru un preot, căruia să i se spovedească. Asasinii ieșiră ca să-l cheme pe un vicar, pe nume Perrette, fost preceptor al marchizului, care era la curent cu complotul lor.

O fugă deznădăjduită

Rămășă singură în încăpere, tinăra femeie se ridică imediat din pat și, așa sumar îmbrăcată cum era, încercă să sară pe fereastră. Dar tocmai cînd era pe punctul de a trece pervazul spre curtea de păsări, în cameră intră vicarul, care încercă s-o împiedice să-și ducă la îndeplinire planul. Totuși tentativa lui nu reuși, bătrînul rămînînd în mină doar cu o fișie din juponul femeii. Deși sărise de la înălțime de aproape șapte metri, marchiza nu suferi, spre marea ei noroc, leziuni prea mari. Furios că prada îi scăpase din

mină, vicarul aruncă după ea cu un vas plin cu apă; cana, grea, ar fi spart, fără îndoială, capul femeii, dacă n-ar fi căzut la o depărtare de cîteva centimetri.

Bucuroasă că scăpase pentru moment de călăii ei și aproape nevenindu-i să creadă că nu se alesese cu nici o fractură, marchiza încercă mai întîi să elimine otrava pe care o înghițise. Apoi, cuprinsă de disperare că n-avea pe unde ieși, pentru că toate porțile erau încuiate, ceru sprijinul unui rîndaș. Acesta, omenos din fire, o ajută să părăsească curtea printr-unul din grajdurile conacului și o incredîntă unor femei pe care le întîlni în cale.

Ce se întîmpla între timp în tabăra dușmană? Uluiți în primul moment de întorsătura neașteptată pe care o luaseră lucrurile, abatele și cavalerul, avertizați de vicar, porniră în goană pe

urmele femeii care, după părerea lor, le scăpase în mod stupid din mină, ca s-o prindă cu orice preț. Alergînd după ea, cei doi bărbați strigau în gura mare că marchiza e nebună și trebuie făcută inofensivă. În sfîrșit, cursa lor luă sfîrșit, cavalerul o ajunse din urmă și intră cu ea în casa unui anume domn Prats, iar abatele rămase în fața ușii, pe care o blocă cu înverșunare, amenințînd cu moartea pe cei care ar fi încercat să pătrundă în interior.

Dl. Prats era plecat din localitate, dar acasă se afla soția lui care, împreună cu cîteva prietene ale sale, venite în vizită, o înconjurară pe victimă cu deosebită grijă, dîndu-i să înghită niște prafuri, pe care sărmana femeie, scuturată de spasme, le luă fără să scoată un cuvînt. Cavalerul, care asista neputincios la această scenă, declară că cumnată sa avea o criză de nervi și că el, în calitate de rudă apropiată, va rămîne lingă ea pînă cînd se va simți mai bine.

Bănuind că la mijloc era ceva suspect, doamna Prats și prietenele ei hotărîră să n-o părăsească nici o clipă pe victimă. Dar aceasta, care încă mai nutrea speranța că l-ar putea îndupleca pe cavaler, le rugă totuși să se retragă într-o cameră alăturată. Rămășă singură cu călăul ei, tinăra femeie ingenunchie în fața lui, implorîndu-l cu lacrimi în ochi să-și schimbe hotărîrea și să-i cruțe viața. Cavalerul răspunse, însă, cu două lovituri de sabie în piept. Și cum marchiza încercă să fugă spre ușă strigînd după ajutor, ucigașul o mai lovi de cîteva ori pe la spate cu sabia, care se rupse, virful ei rămînînd înfipt în omoplatul stîng.

La strigătele desperate ale marchizei, celelalte femei dădură buzna în cameră. Mulțumit că în sfîrșit își realizase planul criminal, cavalerul părăsi imediat încăperea nerăbdător să împărtășească „vestea cea bună” fratelui său. Inspăimîntate, femeile o ridicară de jos pe marchiză, o așezară în pat și, după

ce-i cercetară rănile, își exprimară speranța că acestea n-ar fi mortale. Dorind din suflet salvarea nefericitei victime, ele rugară prin fereastră pe niște trecători să aducă în grabă un chirurg. Deducînd din strigătele lor că marchiza nu murise, abatele năvăli spumegînd de furie în cameră și încercă să-și descarcă pistolul în pîntecele ei. Cum arma nu luă foc, ucigașul încercă să se folosească de ea ca de o biță. Intenția îi fu însă dejucată de vajnicele femei, care se năpustiră cu o furie oarbă asupra lui, lovindu-l și scoțîndu-l cu forța în stradă.

Epilog

Între timp se făcuse ora 9 seara. Profitînd de întuneric, asasinii fugiră la o proprietate a marchizului din Aubenas. După o cumplită încăierare, în care erau

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj reportaj
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

cît pe ce să se gîtuie reciproc, convingînd fiecare de vinovăția celuilalt în eșecul parțial al monstruosului lor plan, abatele și cavalerul își spuseră că ar trebui să revină la locul crimei și să termine definitiv cu marchiza. Teama de o eventuală arestare învinse totuși și îi determină să dispară.

Sesizate, poliția și justiția interveniră imediat. La rîndul său parlamentul din Toulouse trimise un consilier, un anume domn Catelan, ca să ancheteze cazul. Acesta interogă mai întîi pe marchiza de Ganges. Deși grav bolnavă, ea făcu eforturi supraomenești pentru a dezvălui toată conspirația și a pune cît mai bine în lumină monstruoasa faptă a celor doi criminali. De altfel, a doua zi după interogatoriu, și anume la 19 zile după cumplita întîmplare, tinăra femeie se stîns din viață. Dar nu din cauza rănilor, ci a otrăvii care-i arseze viscerele și-i afectase grav creierul.

Pe urmele celor doi asasinii pornise imediat după crimă baronul de Tressan, un mare magistrat, care nu le putu da însă de urmă, deoarece ei plecaseră în străinătate. La vestea încercării de asasinare a soției sale, ipocritul marchiz de Ganges se lansă în invective împotriva fraților lui, care de fapt acționaseră cu deplînul lui consimțămînt. Totuși, în ziua respectivă, el își făcu vizitele obișnuite pe la prieteni, fără să aducă vorba nicăieri despre abominabila crimă și nu plecă să-și vadă soția decît a doua zi seara, după cină.

Marchiza îl primi binevoitoare, ceea ce îl făcu pe soț să speră că ea avea să-și schimbe hotărîrea cu privire la testament. Dar se înșela, căci tinăra femeie era neînduplecată și nu voia să modifice nici o iotă din actul pe care îl dorea respectat întocmai. Răspunsul ei îl infurie cumplit pe marchiz, care refuză din clipa aceea să-i mai adreseze cuvîntul. Bolnava ceru să fie împărtășită. Temîndu-se însă că s-ar putea să fie din nou otrăvită, femeia îi ceru

vicarului Perrette, care venise să-i ofere împărtășania, să bea el mai întîi jumătate din vinul de împărtășanie. Preotul se conformă. De data aceasta, băutura nu mai era otrăvită.

Ancheta luă sfîrșit. Sentința tribunalului din Toulouse era, într-adevăr, pe măsura crimei: abatele și cavalerul erau condamnați să li se zdrobească oasele, iar marchizului i se retrăgea titlul de noblete și urma să-și sfîrșească zilele în surghiun. Dar cei trei criminali odioși izbutiră să scape de pedeapsă: marchizul și cavalerul pieriră sub obuzele turcilor la asediul orașului Candia, iar abatele se făcu nevăzut, căsătorindu-se mai tîrziu în secret la Amsterdam și sfîrșind prin a se lepăda de sutană.

R. Krutov

(Va urma)

INTERVIU

Maia Plisețkaia
în timpul liber

— Maia Plisețkaia, ce faci în timpul liber?
— Lucrez.

Acest răspuns nu e poză, nici exagerare. Afectarea îi repugnă. În afară de asta, răspunsul e absolut exact: ziua balerinei e împărțită pe ore și minute — dimineața lecții în clasa faimosului Asaf Messerer, apoi repetiții, spectacole sau filmări de seara până la miezul nopții și chiar mai târziu...

Să mai adăugăm la cele spuse anti-patia Maiei Plisețkaia pentru interviuri („Treaba mea e să dansez”). Și faptul că o discuție cu ea greu poate fi numită interviu — plină de fantezie,

„Lacul lebedelor”: un balet pe care dacă poți să-l dansezi, înseamnă că poți să dansezi totul

capricioasă, balerina schimbă tema iar uneori chiar esența discuției.

— În artă exagerările sînt foarte bune — în orice caz cînd trebuie aplicate la ce ne-a dat natura — de exemplu un pas, un salt. În balet ele nu sînt doar date fizice, ci categorii estetice. Totul e cum dezvoltăm acest „dar de la Dumnezeu”, cum scoți la iveală din viitorul artist de balet ceea ce e numai al lui, strict individual. Această calitate a posedat-o, ca nimeni altul, Agrippina Vaganova, regina pedagogiei coregrafice. Am învățat cu ea cînd aveam 17 ani și eram deja solistă, dar în trei luni de lecții am aflat mai mult decît în șapte ani de școală. Regret puține lucruri, însă toată viața am să regret că am fost doar un timp atît de scurt eleva Agrippinei Vaganova. Lecțiile ei erau o uimitoare îmbinare a învățămîntului academic, ideal, cu libertatea totală, cu conștiința că ești stăpîn absolut pe trupul tău. Nu întîmplător toate elevele ei posedă atît de bine tainele dansului clasic.

— Dar dv. ce preferați din moștenirea clasică?

— După părerea mea, în coregrafie toate spectacolele clasice sînt la același

nivel. Cel mai bun maestru de balet clasic a fost Petipa. Baletele lui rămîn pînă azi un etalon. „Lacul lebedelor” e un balet pe care, dacă îl poți dansa, înseamnă că poți dansa totul.

— Ce v-ar plăcea să dansați?
— Un rol de comedie. E un gen pe care nu l-am abordat niciodată. Și mă interesează la fel de mult ca tragedia. De exemplu, Gogol! Singurul lucru care nu m-a atras niciodată și nu mă poate atrage sînt rolurile de ingenuă, deoarece infantilismul îmi este contraindicat. Mă interesează întotdeauna drama. Dacă n-aș fi fost balerină m-aș fi urcat pe scena dramatică. Cînd am terminat școala, Ruben Simonov a insistat mult să mă ia la teatrul „Vahtangov”. Am meditat îndelung la propunerea lui, dar baletul a fost mai tare.

— Vreți să ne spuneți ceva despre Carmen a dv.?

— Cu plăcere, deși am spus și s-au spus multe despre acest spectacol. Mă puteți suspecta de subiectivism, dar aici contează nu faptul că și eu sînt angajată în spectacol. Independent de acest „detaliu biografic”, după premiera baletului „Carmen” m-am răcit complet față de oamenii care n-au acceptat și n-au înțeles ceea ce a făcut Alberto Alonso. În acest refuz vîd lipsă de gust și o concepție conservatoare, mărginită despre artă.

— Ce calități prețuiți la oameni, de ce vă împrieteniți cu ei?

— Apreciez foarte mult bunătatea și generozitatea. Dar nu-i pot suporta pe „binefăcători”! Omul trebuie să aibă o bunătate organică, de care nici să nu-și dea seama și care să se manifeste firesc. În genere, prietenii mei sînt oameni feluriti și prețuiesc la ei calități diferite. Dar talentul a fost, este și probabil va rămîne pentru mine una dintre cele mai atrăgătoare calități umane. Îmi place talentul în toate manifestările lui.

— Nu numai în artă?
— Bineînțeles. Îmi place atletismul, îmi place un joc frumos de fotbal — îmi place, ca în artă, frumusețea înaltei măiestrii.

— Dar în artă?

— Nu pot acorda o preferință specială cuiva. Îmi plac operele talentate, creatorii talentați. Fiecare artă își are geniile ei. Să-i luăm pe artiștii vechi — unul a fost mai bun ca altul. Pentru mine pe primul loc e Michelangelo. În genere înaintașii noștri ne-au lăsat — multă frumusețe. Flamanzii, italienii — fiecare țară își are geniile ei și capodoperele ei. Și în literatură la fel. Dar mie, dintre toți Pușkin mi-e cel mai aproape. Pușkin e singura rană care nu se închide. Uneori am impresia că ar fi murit ieri! Totul la început e mic și pe urmă crește, numai durerea e mare la început și pe urmă descrește. Pușkin e singura durere care nu descrește. Uneori mă surprind gîndindu-mă: păcat că Pușkin nu poate vedea noile descoperiri ale secolului nostru XX, i-ar fi plăcut atît de mult!

E. Luțkaia

CINEMA

O șansă din o mie

Evenimentele pe care le evocă noul film „O șansă din o mie”, producție a studioului din Odesa, s-au petrecut aievea în Crimeea, în timpul ocupației naziste. Scenariștii L. Kociarian, care este și regizor, A. Makarov și A. Tarkovski, au scotocit arhivele războiului, au căutat urmele celor ce au trăit întîmplările și le-au reconstituit. Ei au lăsat, însă, destul loc ficțiunii, astfel că filmul lor nu poate fi încadrat alături de „Șase iulie”, de exemplu, unde se merge mai ales pe riguroasa documentară, ci face mai curînd parte din categoria „Gheții subțiri”, a „Sufletelor tari” ș.a., care interpretează liber fapte autentice.

Subiectul filmului se află în titlu: o șansă din o mie. Și această șansă aparține unui grup sovietic de desant, care nimerind chiar în birlogul inamicului, izbutește să-și facă datoria. În ajutorul neînfricaților ostași vine și o împrejurare favorabilă: o cursă ciclistă, care acaparează atenția forțelor naziste locale.

Filmul e interpretat de două categorii de actori: profesioniști și neprofesioniști. Printre primii întîlnim numele lui Alexandr Solonișin, pe care l-a descoperit și l-a lansat Andrei Tarakovski în „Rubhiov”, revelația Festivalului de la Cannes din primăvara aceasta, Janna Prohorenko, Nikolai Grinko (interpretul lui Cehov și partenerul Marinei Vlady în filmul „Subiect pentru o schiță” al lui Iutkevici), Iuri Prokopovici; din a doua categorie fac parte cunoscuți sportivi sovietici, în frunte cu O. Savoșin, om de știință și maestru al sportului.

Luni 7 iulie s-a deschis cel de al VI-lea Festival internațional al filmului de la Moscova. La această ediție jubiliară participă mulți delegați și invitați celebri din lumea filmului. Împreună cu „Răutăciosul adolescent”, care va fi prezentat în concurs, au plecat la Moscova patru dintre interpreții lui: Irina Petrescu, Ioana Bulcă, Iurie Darie și Virg. Ogășanu, precum și Marga Barbu și Ana Szeles; din Italia au venit Monica Vitti, Pietro Germi, din S.U.A. Kirk Douglas, din Anglia Rita Tushingham, din India R. Kapoor. În fotografie: Irina Petrescu în rolul Anei din filmul „Răutăciosul adolescent”

El Cordobes
își va purta doliul

După „Minutul adevărului” al lui Rossi, în care se reface pînă la un punct biografia reală a noului idol al corride-ilor spaniole Miguel Miguelin, celebrul El Cordobes își va interpreta și el propriul personaj în filmul „Îmi voi purta doliul”. Și ce personaj!

În Spania, unde taumachia are idoli cei mai adulați, unde numele lui Giron, Manolete, Belmonte, Ordenez, Dominquin sînt rostite cu venerație, Manuel Benitez zis El Cordobes i-a depășit pe toți în celebritate. Revista americană „Life” îl consideră printre cei mai populari oameni din ultimii ani, cînd evoluează El Cordobes, Madridul se golește adunîndu-se în tribunele arenei centrale. În jurul toreadorului cu care Sophia Loren se simte onorată să danseze la petrecerile madrilene, se țes povești și legende ce pornesc, însă, toate, din biografia lui zbuciumată.

Manuel Benitez s-a născut la 4 mai 1936 în satul Palma del Rio în familia unui țaran sărac. După trei ani, tatăl lui, care luptase în armata republicană, a murit de turbeculoză într-un lagăr de concentrare. Mama nu i-a supraviețuit mult, foamea a doborît-o și pe dînsa, și cei patru copii au rămas să trăiască din mila altora. Aceștia însă se hrăneau la rîndul lor cu iarbă și coajă de copac. Vagabondînd în căutarea unei bucați de piine, Manuel a fost adesea închis.

La 15 ani s-a hotărît să se facă toreador — Benitez e andaluz și Andaluzia a dat Spaniei cei mai mari luptători de corridă. Dar nu atît tradiția l-a determinat să-și încerce norocul, cît mirajul unei vieți mai bune. Manuel și-a spus cum va spune mai târziu și Miguelin: „Scuip pe luptele cu taurii, dar pentru mine e singura posibilitate de a trăi omeneste”. Și a început, nopțile, să sară gardurile ocolurilor ca să învețe, la lumina lunii, cum să se ferească de coarnele taurilor. Nu i-a fost ușor să capete un contract. Băiețandri zdrențaroși ca el: dornici de glorie și de mîncare pe săturate, erau cu duimul. N-a lipsit din biografia lui nici încercarea disperată de a atrage atenția publicului aruncîndu-se în arenă în plină corridă. Fotografia care îl înfățișează doborît la pămînt de taur într-o astfel de încercare, a devenit azi o raritate.

Norocul i-a suris atît lui cît și impresarului Rafael Sanchez, cînd l-a convins pe acesta să încheie un contract cu el. De atunci a început ascensiunea lui El Cordobes, care a debutat cu pseudonimul de El Palmeno. Și nu s-a oprit decît pe cele mai înalte culmi.

Larry Collins și Dominique Lapierre, autorii volumului „Arde Parisul?”, au început să scrie un reportaj despre El Cordobes. Biografia acestuia i-a pasionat în așa măsură, încît reportajul a devenit carte. Sub titlul „Îmi voi purta doliul”, cartea a fost un best-seller al celor ani. Bineînțeles casele producătoare de filme s-au năpustit imediat asupra ei și ofertele au început să curgă.

Nu e prima dată cînd cinematograful încearcă să-l atragă pe El Cordobes. Pe cînd mai trăia încă impresarul lor, Brian Epstein, care s-a sinucis anul trecut, Beatlesii l-au trimis cu o solie la toreador, invitîndu-l să le fie partener în filmul „Talentul de a iubi”. Tratatивele au fost

lungi, părțile neputînd conveni asupra capitolului repartiției încasărilor, și cînd pînă moartea lui Epstein au rămas baltă. O altă ofertă i-a venit de la o casă cinematografică americană care vroia să-l turneze o nouă versiune a filmului mosului film „Arena însingurată”; toreadorul n-a vrut să-și părăsească publicul pentru a interpreta același rol care l-a jucat celebrul Rudolph Valentino.

De data aceasta, însă, pentru „Îmi voi purta doliul”, pasionații taumachiei îl vor pierde, probabil, pe unul dintre idoli lor. Casa americană Warner are prieteni influenți în anturajul lui El Cordobes care pare dispus să-și joace propria biografie.

I. Strijenov

EXPOZIȚII

Arta... săracă

Pictorul italian Gilberto Zorio din Torino, împreună cu cîțiva confratri, a pus bazele unei noi orientări moderniste în pictură și sculptură, care a căpătat numele de „arte povera” (artă săracă). În momentul de față lucrările lui Zorio și ale celorlalți sînt prezentate în două expoziții europene — una deschisă la Berna, cealaltă la Amsterdam. În esență, „arta săracă” nu deosebește prea mult de alte curenturi care au precedat-o, în special „pictura art”. Urmînd aceeași metodă, reprezentanții noii orientări își „asamblează” și ei operele din felurite obiecte, fîcînici o limită în alegerea materialului și în combinarea lui. De altminte Zorio și-a expus crezul artistic în următorii termeni:

Pasărea zboară unde vrea și cum vrea. Se așează unde îi place, cîntă cîntă îi vine să cînte. Dacă se așează pe o creangă subțire, creanga se îndoaie ușor, pentru ca musafirei să-i fie mai comod. Așa înțeleg și actul artistic el trebuie să fie întotdeauna liber, deschis tuturor elanurilor...

Admirator frecvent al noii orientări, criticul-modernist José Pierriscrie cu satisfacție că e tot mai tare glasul celor ce vîd „în succesele artei sărace sfîrșitul picturii și sculpturii obișnuite”.

Entuziasmul joacă deseori feste oamenilor. Afirmația lui José Pierre sună poate cam prea categoric, mai ales la Amsterdam, orașul care va comemora în toamnă trei sute de ani de la moartea lui Rembrandt, ilustru reprezentant al picturii — ca să zicem așa — bogate.

(După „Literaturnaia Gazeta”)

Fără cuvinte
Desen de A. Deltuva

tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica

PSIHOLOGIE

Un limbaj „marginal” : gesturile

Se pare că în fața unui psiholog cu adevărat experimentat toate încercările de a-ți ascunde personalitatea sînt inutile. Un simplu gest te poate trăda : ajunge, de pildă, să-ți aprinzi țigara la un anumit moment, pentru ca să fii clasificat drept un timid impulsiv. Analizate rațional, gesturile iraționale — trecutul palmei peste bărbie, aranjatul părului, mîncatul creionului sau unghiilor etc. — joacă un rol din ce în ce mai mare, studiul lor fiind ridicat chiar la rangul de știință. Inceputul acesteia se situează de alt-

ca și activitatea noastră instinctivă. Altfel spus, gestul prin care va reacționa un om într-o anumită situație este tot atît de ușor de prevăzut ca și faptul că își va retrage brusc mîna dacă va atinge un obiect fierbinte.

Cum se justifică studiul gesturilor? După unii psihologi, conținutul lor este tot atît de important ca al limbajului verbal. Ei dau drept exemplu o propozițiune cît se poate de simplă și obișnuită : „Imi pare rău...” Pronunțată pe un ton scăzut, cu umerii aduși, cu capul înclinat și ochii în pămînt are cu totul alt sens decît atunci cînd e lansată cu o voce de stentor și privirea încruntată, ca preludiv la o critică zdrobitoare. De mare însemnătate sînt socotite și raporturile dintre priviri. Într-o conversație avantajul este totdeauna de partea celui care vede fără să fie văzut, așa cum s-a dovedit și prin experiență. Cînd discută cu un inferior timid, un superior arogant are tendința să-și lase privirea să alunece pe deasupra interlocutorului său, care nu ridică ochii decît din cînd în cînd, de pildă, la sfîrșitul unei replici. Japonezii și alte popoare continuă să identifice o privire prea atentă, fixă cu o atitudine amenințătoare. S-ar putea ca aceasta să fie o reminiscență a valorii „magice” pe care strămoșii noștri îndepărtați o atribuiau privirii. După cum s-ar putea să aibă rădăcini și mai vechi : o gorilă care se uită fix este de temut ; dacă i se oferă un fruct și îl acceptă, întoarce capul în semn că s-a liniștit. În general femeile își privesc interlocutorii mai mult decît bărbații, cu o singură excepție : cînd li se face curte. Atunci se uită stînjinite sau iritate în altă parte și drept în față numai cînd acceptă omagiul.

În ciuda contradicțiilor ce se ivesc uneori între caracterul unui om și gesturile sale, în condiții de viață normale și la indivizi obișnuiți, limbajul „marginal” poate fi socotit revelator. De pildă : te rezemi de perete sau de speteaza scaunului în timp ce discuți cu cineva? Înseamnă că ești pasiv, că nu mai participi la convorbire. Dar dacă îți apropii scaunul de conlocutor, te apleci spre el, iei o atitudine suplă? Convorbirea te interesează. Nu încercați să păcăliți un psiholog experimentat, efectuînd voit gesturi care nu corespund emoțiilor și personalității dv., căci el va realiza imediat discordanța dintre manifestările neverbale și constatările anterioare. Specialiștii admit că pot comite

1) Scepticism, îndoială, întrebare, fatalism. 2) Mulțumire de sine, indiferență, nerăbdare, exasperare. 3) Rezervă, timiditate, umilință, tristețe. 4) Mirare, autoritate, neîncredere, detașare

fel acum 80 de ani și a fost făcut de Charles Darwin. În lucrarea sa „Expresia emoțiilor la om și la animale”, Darwin afirmă că gesturile sînt suportul emoțiilor și că foarte adesea gesturile oamenilor nu diferă prea mult de cele ale animalelor. O singură specie de maimuțe își contractă mușchii ochilor cînd plînge, asemenea omului, dar multe alte animale pot plînge : elefantul, ciinele etc. Copilul și uneori chiar adultul bat din picior cînd se supără. Iepurele și elanul fac la fel, afirmă Darwin. Dîndu-și seama că a căzut la examen, candidatul nenorocit își roade unghiile ; dar s-a văzut și un șoarece alb rătăcit într-un labirint experimental, oprindu-se pe una din piste și mușcîndu-și perplex lăbuțele. Asistînd la o conferință dificilă, pe care nu o prea pricepeți, nu vi s-a întîmplat să treceți mașinal mîna prin păr? De fapt erați minat de două impulsuri contradictorii : să plecați sau să rămîneți. Este vorba de un gest similar cu cel al pisicii pe care o strigă simultan și stăpînul și stăpîna : în loc să se îndrepte spre vreunul din ei, se așează pe covor și începe să se spele. Este ceea ce se numește o activitate compensatorie.

Fiziologic, aceste gesturi inutile sînt socotite rezultatul unui influx nervos atît de puternic încît nu-i mai ajung căile obișnuite. Ele par să fie acțiuni reflexe artificiale, cu alte cuvinte dobîndite, dar care, după Darwin, s-ar putea totuși moșteni. Expresia acestui limbaj „marginal”, cum se mai numește, este tot atît de puternic condiționată

5—10 la sută erori de apreciere. Chiar dacă am ridica această limită pînă la 25 la sută, tot putem conchide că la originea gesturilor stau niște reacții interioare, care sînt identice la marea majoritate a oamenilor.

CHIMIE

Dușmanii purității

Avariile petrolierelor, întîmplate sau potențiale, stîrnesc, pe bună dreptate, ului etc. care au început să plutească din ce în ce mai des pe fluviul și lacuri sînt motiv de îngrijorare. Prea puțin se vorbește însă de faptul că apa potabilă în care au pătruns uleiuri minerale chiar în proporție extrem de mică nu mai e bună de nimic. Astfel, un litru de ulei impurifică 1000 m³ de apă. În asemenea concentrații (1 : 1000000) uleiurile nu sînt dăunătoare sănătății, dar dau apei un gust prost care contravine prescripțiilor sanitare.

Cum se strecoară „dușmanul” în apă? Pericolul cel mai mare vine din partea industriei. Apele reziduale din

În căutarea dușmanilor apei

instalațiile de răcire, de condensare, de șlefuit sau găurit conțin destul de mult ulei sub formă de emulsii, care sînt gata să se amestece chiar și cu apa unui fluviu întreg. În ciuda diferenței de densitate, apa și uleiul dintr-o emulsie nu sînt deloc să se despartă și nici instalațiile mecanice de purificare nu pot să le schimbe părerea. Uleiurile în general și emulsiile în specialucid microorganismele folositoare din apă, interferînd astfel și cu procesul de purificare naturală.

Deși conductele de petrol sînt prevăzute cu un complicat sistem de supraveghere, adesea apar fisuri mărunte prin care țiteiul se prelinge în pămînt, ajungînd pînă la apele subterane. Aceste defecțiuni aparent neînsemnate sînt periculoase, deoarece detectarea lor este făcută de obicei foarte tîrziu, adică tocmai atunci cînd efectele lor nocive devin vizibile. În ultimul timp se consideră că și de pe aeroporturi și din stațiile de alimentare pătînd în sol prea mulți derivați ai țiteiului.

Cînd ajung în apă sau în pămînt cîteva metri cubi de petrol sau ulei, la început cele două lichide se așează în straturi separate (faze, cum spun chimiștii). În acest stadiu răul poate fi remediat limitînd zona de avarie și pompînd sau absorbînd petrolul cu substanțe adecvate, eventual dîndu-i foc sau excavînd pămîntul îmbibat. Dacă însă petrolul ori uleiul pătrund prea adînc și se răspîndesc într-un strat foarte subțire pe ape în mișcare, atunci la limita dintre cele două lichide se formează treptat o emulsie. Pe apele de la suprafață acest fenomen se produce într-un timp mai îndelungat și este datorit curentului și mișcării valurilor. În sol petrolul se instalează în goluri, se întinde pe apele subterane deplasîndu-se o dată cu ele și este emulsionat relativ ușor de particulele de pămînt. Același lucru se întîmplă și în cazul infiltrațiilor de ulei mineral care se întîlnesc, de pildă, pe marginile șoselelor foarte circulante. Ochiurile mai mari de ulei rămîn „încarcerate” în locul unde s-au infiltrat, dar apa de ploaie și apa freatică în mișcare antrenază particule microscopice de ulei, care sfîrșesc prin a fi pompate la suprafață o dată cu apa.

Desigur, idealul este ca apa să nu fie „alterată” de petrol sau uleiuri. În caz de accidente, care din păcate survin încă prea des, soluția constă în descoperirea vinovatului, pentru a-l împiedica să mai acționeze. Cînd este vorba de poluări masive, felul și cantitatea uleiului pot fi determinate în general relativ ușor și repede. Dar analiza cantităților mici de ulei este foarte dificilă. Toate metodele chimice, fizice și combinate, încercate pînă acum, lasă de dorit. Analiza calitativă este chiar imposibilă dacă nu există nici o indicație asupra naturii uleiului incriminat, iar cea cantitativă durează de obicei cîteva zile. Speranțe noi trezește însă un procedeu experimentat recent și care se bazează pe proprietatea uleiurilor minerale de a deveni fluorescente în urma iradierii cu lumină ultravioletă. De altfel acest „talent” este deja utilizat la căutarea petrolului. Dacă proba de sol conține țitei, ea dă o fluorescență galbenă-maronie vizibilă și net diferită de cea a uleiurilor minerale ajunse acolo din întîmplare.

S-au făcut deci emulsii în apă din circa 30 de uleiuri minerale mai des utilizate, după care probele au fost expuse la lumină ultravioletă cu diverse lungimi de undă, pentru a vedea care dă fluorescența maximă. Chiar și cu ochiul liber s-a putut constata o ușoară fluorescență variînd ca intensi-

tate și culoare cu felul uleiului. Pentru a obține însă date precise, lumina a fost transformată, cu ajutorul unor aparate moderne complicate, în curent electric a cărui intensitate a fost indicată de un galvanometru și înregistrată automat. Pe curbele obținute s-a constatat o mărire caracteristică pentru fiecare fel de ulei studiat. Concentrația uleiurilor a putut fi dedusă din strălucirea totală a fluorescenței. În felul acesta analiza completă, calitativă și cantitativă, a unei probe de apă purificată, care nu are nevoie să deșească 20 cm³, durează numai 15 minute.

ZOOLOGIE

Hipopotami pitici și rozătoare uriașe

Ghar Dalam sau „Peștera oaseilor” din insula Malta a furnizat de curînd oamenilor de știință un important material de studiu. În stratul de depuneri corespunzător perioadei glaciare au fost găsite resturi de hipopotami de talie foarte mică. Cercetătorii au stabilit însă că această specie nu a părăsit chiar în Malta, ci că a ajuns acolo venind din Sicilia și Sardinia pe vremea cînd cîșie de uscat unise temporar insulele. Printre resturile de rozătoare s-au aflat și oasele fine ale unui șoarece cunoscut tot din Sardinia, dar dispărut acolo încă din epoca glaciară : interesant este faptul că în Malta s-a mai menținut mii de ani, pînă în epoca de bronz. Un alt rozător, pișul, nu numai că a supraviețuit, dar a și crescut în dimensiuni, ajungînd să depășească talia unui iepure în timp ce rușele sale de pe uscat ajung cel mult cît un șobolan. S-ar părea deci că, în mediul închis și izolat pe care îl reprezintă insula, mamiferele mici au devenit uriașe, iar cele mari — pitice.

Apariția de forme pitice nu constituie un fenomen nou. În antichitate se cunoștea craniele unor elefanți pînă la un metru înălțime, care dispăruseră mai de mult. Avînd o gaură imensă în dreptul nasului, aceste cranii semănau destul de bine cu cele ale unor șopirle uriașe cu un singur ochi. Oamenii de știință cred că asemenea descoperiri au constituit substratul legendei despre uriașul Polifem, căruia Ulise i-a scos unciul ochi.

Mecanismele care au dus la apariția speciilor pitice și uriașe sînt încă puțin cercetate. După toate probabilitățile de vînd au fost nu numai niște mutații întîmplatatoare, ci și lipsa de hrană, spațiul redus și alți factori de mediu extern. Cercetările de pe insula Malta, unul din cele mai bogate și neobișnuite șantiere din bazinul mediteranean, vor aduce poate mai multă lumină în acest domeniu.

PATOLOGIE

Schimbarea timpului — schimbarea sănătății

În tratatul său intitulat „Despre aer, despre ape și despre locuri”, Hipocrat sublinia că „cel ce vrea medicina să adâncească, va trebui să facă precum urmează: să ia în seamă anotimpurile anului și înținerirea pe care o are fiecare dintre ele (asupra omului)”. Intemeietorul științei medicale avea dreptate, așa cum o dovedesc datele cele mai moderne.

Cercetări efectuate în ultimii ani arată că perturbările atmosferice sînt din plin resimțite de organismul uman. Cine dintre noi nu cunoaște măcar un reumatic, care anunță, într-o seară cu cerul de o limpiditate desăvîrșită: „Miine o să plouă”? Pronosticul lui pare absurd, atît e de senin firmamentul și totuși a doua zi, așa cum a prevestit el, toarnă cu găleata: durerea pe care a înregistrat-o în articulația suferindă nu l-a înșelat, avertizindu-l cu mult înainte despre schimbarea vremii.

Dar nu numai oamenii bolnavi sînt influențați de fenomenele de ordin meteorologic și mai ales de acțiunea „masei de aer”. Sub numele de „masă de aer” se înțelege un anumit volum din atmosfera terestră, înzestrat cu anumite proprietăți fizice și chimice. Această „cantitate de văzduh”, cum i se mai spune de către unii specialiști, poate să se întindă cîteodată pe lungimi de sute de kilometri și să aibă o grosime de o mie de metri. „Masele de aer” nu se formează în regiunile noastre temperate, ci fie la poli, fie la ecuator, atunci cînd atmosfera este mai calmă. Ele rămîn destul de mult timp în locurile lor de baștină, înșușindu-și caracteristicile acestor zone și în primul rînd, temperatura respectivă.

Pe neașteptate și din motive încă neclarificate (vîntul nu e decît unul din factori), „masa de aer” începe să se deplaseze, devenind ceea ce în limbajul tehnicienilor se numește un „climat ambulant”, căci pretutindeni unde ajunge, ea instaurează clima ținuturilor sale natale. Omul se află sub influența permanentă a acestui du-te-vino atmosferic. Recî și umede cînd vin din regiunile maritime polare, reci și uscate cînd vin din Siberia, calde și umede cînd vin de la ecuator, calde și uscate cînd vin din deșerturi de tipul Saharei, „masele de aer” se ciocnesc între ele, alungîndu-se reciproc și neamestecîndu-se aproape niciodată. Linia de contact între două mase cu temperaturi diferite poartă numele de „front”: un „front” rece corespunde înlocuirii aerului cald cu cel rece, în timp ce fenomenul invers dă naștere unui „front” cald. Trecerea „frontului” reprezintă pentru meteorologii contemporani ceea ce profanii numesc schimbarea vremii.

Variațiile de temperatură, umiditate, presiune atmosferică etc., care se produc în asemenea împrejurări, au un puternic ecou în organismul nostru. Proprietățile singelui de exemplu se modifică brusc: coagularea survine mai rapid înainte de trecerea unui „front” rece. Tot astfel diureza (emisia de urină) crește după trecerea „fronturilor” reci și scade după trecerea unui „front” cald.

Avem deci de-a face cu adevărate agresiuni pe care le suferim din partea „masei de aer”. Dacă ele nu-l lasă indiferent nici pe omul sănătos, cu atît mai grav au de pătimit de pe urma lor bolnavii. Medicii cunosc bine așa-zisele „seri negre” — cu alte cuvinte numeroasele înrăutățiri ale stării generale și chiar decesele care au loc, cu prilejul schimbărilor brusce de vreme, mai ales printre cardiaci și astmatici. S-a constatat că cel puțin pentru seara cu climă temperată, iarna este sezonul cel mai ucigător, lunile ianuarie, februarie și martie dețin întîietatea în materie de mortalitate la toate categoriile de boli.

Cei mai afectați sînt copiii mici și bătrînii. Iarna anului 1963, una dintre cele mai reci ale secolului nostru, a sporit în multe țări ale Europei cu peste 15 la sută mortalitatea la persoanele de peste 60 de ani. Cele mai periculoase maladii în acest sens, sînt cele ale aparatului respirator — gripa, pneumonia și bronhopneumonia. Dar ciroza ficatului sau diabetul, deși aparent nu au nici o legătură cu starea vremii, fac și ele mai multe victime în cursul iernii, decît în restul anului. Cei care suferă de boli cardio-vasculare plătesc de asemenea un greu tribut sezonului frigid: trombozele coronariene sînt mult mai frecvente în ianuarie și februarie decît în iunie—iulie, ca și accidente vasculare care hrănesc creierul.

Pe măsură ce ne apropiem de ecuator rolul nefast revine căldurii. În Texas de pildă, unde iernile sînt blînde și verile toride, iulie este luna de vîrf pentru

crizele cardio-vasculare. Aceasta înseamnă că efectele nocive depind nu de natura temperaturii, ci de numărul de grade cu care urcă deasupra lui zero sau coboară dedesubtul lui.

Școala sovietică — reprezentată prin profesorii Sokolov, Vasilev, Mink și în deosebi Cijevski — a scos în evidență rolul unui alt factor: ionizarea atmosferei. Se știe că ionii, particulele electrizate pozitiv sau negativ, se formează în aer sub influența pe de o parte a radioactivității solului, pe de altă parte a radiațiilor cosmice.

Atmosfera este în permanență sediul unui cîmp electric, orientat vertical. În mod normal, pămîntul are o încărcătură pozitivă iar baza norilor una negativă. Dar o variație bruscă a ionizării poate duce la inversarea cîmpului, cu efecte dintre cele mai dăunătoare asupra sănătății.

Savanții sovietici pe care i-am menționat mai sus au stabilit că un climat este cu atît mai favorabil cu cît are mai mulți aero-ioni negativi — de fapt moleculele de oxigen care au dobîndit un ion suplimentar negativ. Ionii pozitivi ne sînt în schimb defavorabili; de aceea cînd ei predomină, așa cum se întîmplă înainte de a se declanșa o furtună, ne plîngem cu toții de migrene, dificultăți în respirație, nervozitate etc. De cum încep însă fulgerele și ploaia, apare o intensă ionizare negativă a văzduhului, astfel că toate suferințele noastre dispar, de parcă ar fi fost luate cu mîna.

Despre ionizare — în deosebi despre cea artificială — vom mai avea ocazia să vorbim într-un articol viitor.

Dr. V. Golandski

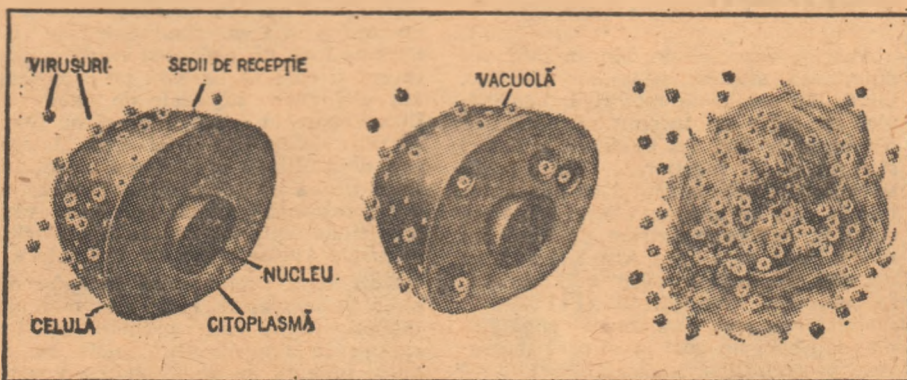
— Nu văd nimic deosebit în urechea dumneavoastră.

VIRUSOLOGIE

Ce sînt organele?

Primăvara friguroasă și vara care nu vrea să aducă cu sine căldura mult așteptată au repus pe tapet problema gripei și a virusului care o provoacă.

Organismul uman găzduiește nu mai puțin de 500 de tipuri distincte de virusuri. Numai banala „răceală” (a nu se confunda cu gripa) este provocată de 40—60 virusuri. Altele sînt agenții patogeni ai poliomielitei, varicellei, varicellei, oreionului etc. Douăzeci de varietăți dau naștere amigdalitelor, altele — răspin-

Una din teoriile care explică agresiunea virală: „aterizarea” pe „sediile de recepție”, invadarea vacuolelor, transformarea celulei în „fabrică de virusuri”

dite de țințari și diverse insecte — provoacă encefalita și febra galbenă.

Termenul de virus, împrumutat din limba latină, unde înseamnă „otrăvă”, a fost folosit pentru prima oară în 1898 de către botanistul olandez Martinus Beijerinck, care a constatat că infinite-simalele microorganismele trec prin filtrele cele mai mici. Spre sfîrșitul deceniului 1930—1940, după izolarea lor în

— Fii pe pace, draga mea: nu am invitat decît oameni care au avut gripă astă iarnă.

centrifuge ultrarapide și cultivarea pe țesături, virusurile au putut fi văzute la microscopul electronic. Analiza lor a dus la constatarea că asemenea inframicroorganismele constă dintr-un simbur central de acid nucleic, inconjurat de o peliculă de proteină. În ea se află antigenul, o adevărată carte de vizită a virusului, formată din una sau mai multe molecule într-o configurație specifică fiecărei varietăți. Ca răspuns la agresiunea antigenilor, organismul fabrică anticorpi, care împiedică virusurile să intre în celule. Pe acest mecanism se bazează imunitatea naturală sau dobîndită prin vaccinare.

Una dintre cele mai răspîndite boli care se datorează virusurilor este gripa. Din păcate pentru om, acest agent patogen are o infinitate de varietăți, ceea ce face ca elaborarea unui unic vaccin să nu fie suficientă. S-a luat în considerare eventualitatea preparării unui „cocteil” de vaccinuri, în care să se amestece 20 sau 30 de virusuri gripale moarte.

Virusurile de orice tip sînt formate dintr-un simbur central de acizi nucleici, înveliți într-un strat de proteină. Agresiunea virală constă în pătrunderea acizilor nucleici în celulă. După unii cercetători, aceasta se petrece printr-o simplă depunere a lor pe peretele celular, care apoi îi absoarbe; după alții, însă, virusurile perforază mai întîi membrana celulară creîndu-și acolo „sediile de recepție”, apoi pătrund în spațiile libere ale celulei, numite vacuole, de unde încep să elaboreze acizi nucleici. Treptat, aceștia „cuceresc linia de asamblaj chimic a celulei”, făcînd-o să lucreze în folosul lor, adică să producă noi virusuri în loc de substanțele necesare organismului. După ce a dat naștere la cîteva sute sau mii de virusuri, celula moare iar armata mereu crescîndă a minusculilor invadatori atacă alte celule.

După cei mai mulți inframicrobiologi, virusurile ocupă un loc particular între două regnuri: în afara celulei, ele sînt cele mai mari molecule inerte (asemenea unor cristale sau fire de praful); în interiorul celulei, cu care fac corp comun, virusurile devin cele mai mici organisme vii. Dată fiind această combinație cu totul aparte, s-a propus chiar ca virusurile să se numească „molechisme” (molecule plus organisme) sau „organule” (organisme plus molecule).

Dr. I. Osipov

esculap
esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap esc
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap escu

Poșta medicului

MAXIM ANTUZA V. — Arad: 1) Nu vă putem sfătui decît să consultați un dermatolog competent de la o clinică universitară, ca aceea de la Timișoara. 2) Pentru îndepărtarea părului de prisos se utilizează diatermocoagularea și electrolyza, tratamente care se fac sub supraveghere medicală. 3) Totul e posibil în materie de medicină. Nu degeaba Alexis Carrel, precursorul grefelor, spunea că „omul e o ființă necunoscută”. Excepțiile confirmă regula și în cazul sarcinei. Vom publica în măsura spațiului disponibil un articol pe tema care vă interesează.

DIACONESCU CARMEN — București: Fetiditatea halenei poate avea cauze multiple și fără „atacarea” etiologiei, rezultatele sînt doar pasagere. Afecțiuni nasofaringiene, ozena, afecțiuni ale gurii, pulmonare, digestive, hepatice etc. pot da acest simptom neplăcut. Dacă investigațiile făcute în aceste direcții rămîn fără rezultat, se recomandă ape de gură ca Rp. Alcool de mentă 200 g, salol 4 g, Ac. fenic 2 g, D. S. ext gargară: o linguriță la 1/2 pahar apă de 5—6 ori pe zi, consumarea de mere și de condimente (cuișoare, scorțișoară) etc.

E. M. — Turda: Sîntem de aceeași părere cu chirurgul care v-a văzut. Singura cale e operația; nu deținem nici noi alt secret!

ICOL I. B. — Iași: Ce înțelegeți prin „neutralitatea” organului respectiv? Cît privește durerile testiculare, ar putea să fie vorba de o epididimită sau orhită, complicație a unei uretrite neglijate. În acest caz este mai bine să consultați un urolog.

MAX CONY — București: Nu sînteți un caz singular, deși, e drept, o asemenea „anestezie” e o raritate. Pentru orice indicație terapeutică trebuie însă să vă adresați unui specialist.

M.T. — București: Elaborați teoriile fanteziste. Marin Sorescu spunea, desigur în glumă, că „secolul ăsta mi-a distrus flora intestinală”. Dv. o luați în serios. Vă asigurăm că nu e cazul și că alimentele pe care le consumați sînt la fel de bune și de „naturale” ca și „pe vremea bunicii”. Totuși, iată două rețete împotriva fermentațiilor intestinale: Rp. Fluorură de calciu 0,03 g, Lactoză 1 g, pt. un pachet D.S. 2 pachete pe zi înainte de mese sau (și) Rp. Fluorură de amoniu 1 g, Sirop de flori de portocale 100 m. Apă q.s. ad 200 g, D.S. 2 linguri pe zi înainte de mese.

P. P. — Cîmpulung-Moldovenesc: Cum lăsați și dv. să se înțeleagă, „fizicul” e mai greu de corectat decît un defect moral sau psihic. Totuși, vă recomandăm să consultați un medic specialist endocrinolog.

SONIA — Timișoara: Vă mulțumim pentru aprecieri. 1) Pentru prima întrebare citiți răspunsul dat mai sus sub P. P. — Cîmpulung-Moldovenesc. 2) Înainte de a ne pronunța asupra unei insuficiențe respiratorii trebuie să faceți probele de explorare pulmonară și un examen O.R.L. Hidrazida pe care ați luat-o nu pledează „pro”. Ați avut probabil o hiperergie tuberculinică. 3) Nu ne dăm seama despre ce „excreșcență” e vorba. Faceți un examen ginecologic. 4) Există astfel de aparate și la noi în țară, dar oportunitatea lor la vîrstă dv. o poate hotărî numai specialistul stomatolog.

G. F. — Pașcani: Abulia (lipsa voinței), atunci cînd ia proporții patologice este mai rar o boală în sine și mai frecvent un simptom în unele boli psihice. Oricum, vă recomandăm neapărat un examen neuro-psihiatric.

IOANA — Hunedoara: Vă recomandăm dușuri alternative reci și calde, gimnastică și sport, alimentație lipsită de excitante (alcool, cafea, condimente), sedative: Extraveral 3/zi și (sau) Bromoval 3/zi.

(Continuare în pag. 11-a)

ZANZIBAR

Distracții cu primejdii

Privit din avion, Zanzibarul pare un imens smarald montat într-o splendidă plajă aurie.

— Karibu! (Bine ați venit) — ne întâmpină amabil vameșii.

După îndeplinirea formalităților de rigoare, grupul nostru de ziariști pornește cu autobuzul spre Zanzibar, principalul oraș de pe insulă. Aflat la întretăierea căilor maritime care duc spre Africa răsăriteană și meridională, Zanzibarul a atras din totdeauna atenția exploratorilor. Cei dinții străini care s-au stabilit aici în urmă cu mai bine de un mileniu au fost șirazi, originari din Persia. Insula a devenit apoi centrul imperiului Zenj, iar mai târziu tot litoralul răsăritean al Africii a fost numit Zenjibar sau Zanzibar (zenj înseamnă negru, bar — pământ).

În secolul VIII, insula a fost cucerită de arabi, iar în sec. XVI de portughezi. Cele două secole de dominație a lor pe coasta răsăriteană a Africii au fost marcate de o teroare atât de cumplită încât populația supranumise pe portughezi afriți (demoni).

În 1729, ei au fost alungați din Africa răsăriteană și Zanzibarul a redevenit posesiune arabă. La începutul secolului XIX, sub stăpînirea sultanului Seyyid Said, care subjugase șecatele de pe litoral, Zanzibarul s-a transformat dintr-un mic oraș în capitala întregii coaste. Puterea și faima suveranului creștea pe măsură ce influența arabă se intensifica în interiorul continentului. Din epoca aceea datează și dictonul arab: „Cînd în Zanzibar se cîntă din flaut, dansează toată Africa, pînă la Marile Lacuri”.

Dar în 1890, în virtutea tratatului de la Helgoland, Zanzibarul a devenit protectorat britanic. Colonialiștii englezi au stăpînit Zanzibarul vreme de 70 de ani, dispunînd în întregime de bogățiile insulei: cuișoare și nuci de cocos. În tot acest răstimp n-a fost construită nici o întreprindere industrială, cît de cît mai importantă. Populația autohtonă a trăit în mizerie și ignoranță.

Orașelul Mangapwani se află la 15 mile de Zanzibar. Îl vizităz însoțiți de ghidul nostru, Suleiman Khalifa.

— A fost o vreme, ne spune Suleiman, cînd Zanzibarul avea sinistra faimă de centru al comerțului cu sclavi. Insula adăpostea cea mai importantă piață de sclavi din Africa răsăriteană.

În 1811, un ofițer britanic, pe nume Thomas Smee, a vizitat piața de sclavi din Zanzibar. Iață cîteva însemnări din jurnalul lui: „Vinzarea a început la ora 16. Sclavii — copii, femei și bărbați — fuseseră înșirați din vreme, unul în spatele celuilalt. La un moment dat stăpînul lor, flancat de o gardă personală, a anunțat cu voce tunătoare prețul și a început să-și laude marfa. Un client s-a apropiat de o sclavă și a început s-o examineze cu luare aminte. El s-a asigurat mai întîi că femeia pe care pusese ochii n-avea defecte de vorbire sau de auz. După ce i-a cercetat cu atenție gura și dinții, s-a interesat dacă sforăia sau nu. O dată prețul stabilit, stăpînul a despuiat sclava de toate podoabele și a predat-o noului proprietar”.

...Vizitatorii sînt foarte surprinși cînd află că în Africa răsăriteană se organizează lupte de tauri.

Cu toate că portughezii care le-au „importat” în Zanzibar au părăsit de

mult insula, corridă s-a păstrat, e adevărat, într-o formă originală. Africanii o numesc în limba swahili mchezo wa ngombe, ceea ce semnifică: Jocul de-a taurii. O definiție destul de exactă a spectacolului, căci în Zanzibar corridă nu e însoțită de vărsări de sînge, taurul nu e ucis, nici măcar rănit. Chiar și pentru matadori, lupta n-are decît foarte rar un sfîrșit tragic.

Cursele de tauri se organizează în

Institutul de învățămînt superior „Lumumba” din Zanzibar

anotimpul frumos, din decembrie pînă în februarie, cînd solul e uscat, chiar crăpat din cauza secetei. Conform credinței populare, mchezo wa ngombe ar aduce ploaie. De aceea, săptămînal au loc cîte două sau trei corride.

În chip de arenă e folosit un teren întins, mărginit de cocotieri și arbori de mango. Jur împrejur, se înșiră tribune rudimentare, separate pentru femei și bărbați. Locurile se plătesc. Cine n-are bani stă în picioare. Dar întotdeauna tribunele sînt tixite de oameni, oferind ele inele un spectacol foarte pitoresc: femeile poartă khangă — șaluri în culori vii — iar bărbații kanzu — bluze lungi. Muzică, exclamații pline de veselie, ris zgomotos. Soarele orbitor aruncă reflexe aurii în frunzișul verde. Vinzătorii ambulante oferă fructe, batate și cafea fierbinte în ibrice de bronz.

La fiecare corridă participă cîte trei pînă la șase tauri. Nu sînt tauri periculoși ca cei folosiți în Spania, ci zebu cu coarne scurte, care n-au înfățișare fioroasă și nu doresc altceva decît s-o ia la sănătoasa. În ziua spectacolului, aceste animale domestice asemănătoare cu boul sînt închise în staule izolate și ținute fără hrană, ca să se înrăiască...

Mai întîi în arenă se dă drumul unui taur, care are înfășurată în jurul grumazului o frînghie lungă; pentru mai multă siguranță, animalul e legat cu un picior din spate de un stîlp. Apoi e ațîțat prin lovituri și răpăit puternic de tobă. Cînd organizatorii corridei socotesc că „în taur a intrat demonul”, se depărtează de el. Atunci începe corridă propriu-zisă. „Matadorii” caută să-și etaleze cît mai bine curajul și îndemnarea. Se apropie de taur și agită o fișie de pînză albă, trecînd în goană pe lângă coarnele lui. Cei mai îndrăzneți îi ating cocoșa, îl trag de coadă și se încumetă chiar să-l apuce de coarne. Mulțimea îi încurajează prin strigăte.

Dar cel mai mare succes îl înregistrează „matadorul” care, pe lângă curaj și agilitate, izbuteste să stîrnească ilaritate în rîndul spectatorilor. Uneori, publicul coboară în arenă ca să participe la un joc care, în ciuda caracterului său amuzant, nu e lipsit totuși de pericol.

„Matadorii” își exercită meseria gratuit. În Zanzibar corridă este o distracție, un mijloc de divertisment la mare cinste. După circa o jumătate de oră de „luptă”, taurul obosește și începe să dea semne de plictiseală. Drept care în arenă e introdus un altul și spectacolul continuă pînă la căderea nopții.

...Cuișoarele sînt principala bogăție a Zanzibarului, insula furnizînd 80 la sută din producția mondială. Parfumul suav dar persistent al acestei plante aromatice, purtat de briza mării deasupra insulei, e omniprezent.

Arbustul de cuișoare e o plantă vivace. În iulie, cînd bobocii capătă culoare

roșie, începe recoltarea care durează pînă în decembrie. Bobocii și tijele sînt mai întîi uscate, apoi exportate. Ele furnizează un ulei utilizat pe scară largă în parfumerie, industria farmaceutică, în arta culinară, ba chiar și la aromatizarea țigărilor.

...La Zanzibar se află Beit al-Ajaib sau Casa miracolelor, odinioară reședință a funcționarilor sultanului, unul dintre cele mai frumoase edificii din insulă. Începînd din 1964, el a devenit sediul guvernului, vechea denumire căpătînd acum sensuri noi. În trecut Beit al-Ajaib era numit „Casa miracolelor” pentru proporțiile sale gigantice, acum însă el merită acest apelativ pentru tot ceea ce africanii realizează prin mari eforturi. Am avut prilejul să asist o dată la un veritabil miracol chiar la Beit al-Ajaib: în cursul unei conferințe

trei etape esențiale: fabricarea pieselor, asamblarea mecanismelor și verificarea-reglarea ceasurilor montate. Cel mai rudimentar ceas de mină are cel puțin 130 de piese distincte. Fabricarea lor e uneori asumată în întregime de una dintre firmele mari. Dar aceeași muncă poate fi executată de zeci, ba chiar de sute de mici întreprinderi, fiecare fabricînd una sau mai multe piese la comanda firmei. În felul acesta funcționează cea mai mare parte din întreprinderile mici elvețiene. Se întîmplă uneori ca aproape toată populația unor orașe să fie antrenată în această muncă.

Aparent, micile întreprinderi sînt complet autonome. În realitate, însă, ele depind în întregime de marile case, care nu numai că le fac comenzi și le cumpără producția, dar le și furnizează materia primă și deseori chiar și utilajul.

Asamblarea pieselor unui mecanism de ceasornic este o muncă extrem de meticuloasă. Ar putea fi ea mecanizată? Evident. În Elveția s-a și pus la punct o linie de asamblare complet automatizată. Din păcate, însă, acest sistem foarte complex și productiv nu este rentabil decît dacă livrează zilnic cel puțin o mie de mecanisme absolut identice. Cu alte cuvinte, o astfel de linie de flux continuu, utilizînd minimum de muncă umană, produce anual peste 300 000 de mecanisme de același fel. Or, casa Rolex, de pildă, una dintre cele mai importante din țară, livrează anual doar 250 000 de ceasuri de modele variate.

Industria de ceasuri elvețiană face un mare efort de modernizare și publicitate cu scopul de a-și păstra pozițiile pe piața mondială. Fiecare mare companie posedă un laborator tehnologic, de punere la punct a unor modele noi menite să satisfacă cerințele în continuă schimbare ale pieții. În comerț se află ceasuri rotunde, pătrate, ovale, montate în inele, broșe, pandantive, poșete, brichete etc., pe scurt ceasuri adaptate tuturor gusturilor, virstelor și nevoilor specifice diverselor meserii. Dar vinderea lor necesită publicitate, căreia firmele îi alocă mari sume de bani

În 1926, cînd casa Rolex a fabricat primele ceasuri ermetice, ea a instalat în vitrină acvarii cu pești; pe fundul lor se aflau ceasuri care funcționau normal. În stațiunile balneare, tineri special angajați plonjau în valuri cu ceasuri costisitoare la mină, sub privirile stupefiate ale vilegiaturiştilor. De altminteri stupefacția era comandată și ea din vreme de companie, care plătea pe cei „uimiți”.

Casa Universal mi-a permis să vizitez una din întreprinderile ei din Geneva, instalată într-un edificiu luminos de pe Pont-Neuf. La fiecare etaj, se află o fază bine delimitată a producției: fabricare de piese, asamblare, finisaj. Etajul întîi e rezervat personalului cu cea mai înaltă calificare, adevărați magicieni care dau viață nenumăratelor roțițe ale mecanismului, montînd ceasurile în cutii elegante. După aceea produsele finite și verificate sînt expediate în magazine.

Un funcționar îmi arată un ceas fabricat special la comanda unui celebru cîntăreț de jaz american. Căci fabricarea „la cerere” nu este apanajul exclusiv al unor firme de mare lux, ca Patek Philippe, bunăoară.

— Clientul a cerut ca nu numai cadrul și cutia să fie încrustate cu pietre prețioase, îmi explică funcționarul, ci și acele să fie presărate cu diamante, ceea ce a ridicat o dificultate pur tehnică. Bijutierilor nu le-a fost greu să fixeze diamantele pe ace, dar operația a avut ca rezultat îngreunarea lor. A trebuit deci să introducem modificări în mecanism...

În cele patru secole de existență a industriei de ceasuri elvețiene, incușiții ei meșteri au făcut multe invenții, mulțumită cărora ceasul modern a devenit un model de perfecțiune.

Lev Rozanov

V. Prokopiev

ELVEȚIA

Un ceas — 130 de piese...

Statistica oferă date interesante cu privire la industria de ceasuri a Elveției. În această țară există, de pildă, 2 100 de întreprinderi care fabrică diverse piese și mecanisme sau montează ceasuri; personalul se ridică la circa 80 000 de persoane, cu alte cuvinte în fiecare întreprindere lucrează în medie sub 40 de salariați.

Vizitez o asemenea întreprindere, care ocupă o clădire masivă, veche. E mai degrabă un atelier decît o fabrică, în care 18 maiștri ceasornicari lucrează într-un spațiu restrîns.

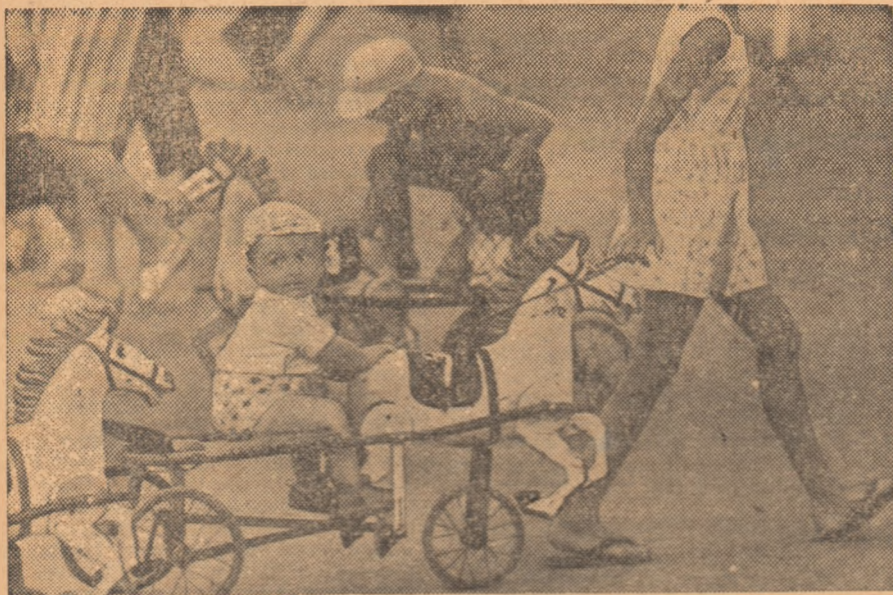
— Fără îndoială, mi se adresează patronul, noi nu ne gîndim la producția în seric. Ar fi prea complicat, prea costisitor și n-ar sta în puterile noastre. Căci unde am putea instala o bandă rulantă într-un local atît de mic? De altfel, nici nu e necesar...

Procesul tehnologic se compune din

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

Intensă activitate duminicală

Foto: N. Akimov

INSEMĂNĂRI DE NATURALIST

În orașelul orbeșilor

„Respiram greu acolo sus, la 3000 de metri, în munții Alatau, care găzduiesc în căușul lor lacul Issik-Kul. Ghidul mă îmbărbăta, făgăduindu-mi că nu mai aveam mult de mers până la poiană. Deodată mi-a făcut semn să tac și mi-a arătat ceva cu mina întinsă. Am privit într-acolo și i-am văzut mișunind printre movile. Era o colonie întregă...”

Colonia de orbeși (ziși și căței sau ținții pământului) l-a atras pe L. Moșatov, autorul acestor rânduri, în dubla lui calitate de naturalist și colecționar de animale împăiate. Cele câteva ore petrecute în tovărășia lor sînt descrise în însemnările lui Moșatov intitulate „O după-amiază în orașelul orbeșilor”.

„Judecînd după numărul movilelor ridicate printre bolovani, colonia era numeroasă. Printre movile șerpuiiau potecile bătătorite de orbeși, iar în vârful lor stătea cite un rozător, atent la ce se petrece în jur. Deși aveau misiunea de a da alarma în caz de primejdie, acești paznici semănau mai degrabă cu niște agenți de circulație. Cu atît mai mult cu cît semnalau pericolul printr-un fluierat strident, la auzul cărui membrii coloniei se ascundeau în grabă în domiciliile lor subterane.

Ne-am apropiat pe nesimțite, fără să alarmăm colonia. Paznicii n-au fluierat și rozătoarele și-au văzut de treburile lor obișnuite.

Pe o potecă înainta grăbit un orbete transportînd grijuliu un smoc de paie. Un altul venea din direcție opusă, pe aceeași potecă. S-au întilnit, s-au ferit politicoși unul din calea celuilalt, apoi și-au continuat drumul spre casă. Lîngă un bolovan se zbenguiau cițiva pui de orbeși. Copiii sînt pretutindeni la fel. Dar și adulții. La cițiva pași de noi un respectabil cap de familie scurma de zor pămîntul, pentru a-și face locuința mai confortabilă.

Apoi, subit, un fluierat strident, și în numai trei secunde întreaga colonie a dispărut de parcă ar fi înghițit-o pămîntul. De undeva de sus s-a rostogolit o piatră, după care în poiană a apărut o vulpe. Șireată ca toate semenele ei, hoțomana a înțeles îndată că sosise prea tîrziu și de aceea a început să se plimbe plictisită printre moviile. Orbeșii se simțeau în siguranță în adăposturile lor subterane. Deîndată ce vulpea se îndepărta de o movilă, prin „ușa” acesteia răsărea înții nasul, apoi capul locatarului ei. Orbetele urmărea prudent plimbarea vulpii, fluierînd din cînd în cînd înțetșor. Fluieratul nu mai suna însă alarmant, ci părea că avertizează: „Atenție, fraților! Dușmanul mai e aici!”

După plecarea vulpii colonia a răsărit, la propriu, din pămînt. Puii și-au reluat joaca întreruptă, iar respectabilul cap de familie și-a continuat, cu o energie parcă înzecită, amenajarea apartamentului.

Ghidul m-a înghițit ușor: părea mai îngrijorat decît orbeșii-paznici, observînd, de altfel, pericolul înaintea lor. Dar iată că și paznicii și-au întors capetele ca la o comandă, privind fix spre ursul de Himalaia care cobora tacticos panta muntelui. Semnalele de alarmă au răsunit cînd ursul a ajuns la vreo sută de metri de orașel. Orbeșii s-au făcut nevăzuți în vizuină. Se pare că de data aceasta situația era gravă, căci la intrarea vizuinilor n-au mai apărut capete de curioși.

Ursul a adulmecat citeva movile, s-a oprit în fața uneia din ele și a încrămenit într-o atitudine meditativă. Vizuina era acoperită de un colț de stîncă. Ursul a încercat să împingă pietroiul cu o labă, apoi cu două, dar fără succes.

Am auzit și am citit că ursul de Himalaia e un animal foarte inteligent. Acum puteam să mă conving de perspicacitatea lui. Înțelegînd că în cazul de față se cerea și puțină șiretenie, Moș Martin s-a ridicat în două labe, s-a agățat de partea superioară a bolovanului și a tras cu putere. Un trosnet surd și colțul de stîncă s-a rostogolit pe povirniș. După citeva minute — atîta i-a trebuit ursului pentru a dărîma complicata locuință a orbetelui — în laba lui dreaptă se zbătea un rozător. Unul era însă prea puțin. Ursul l-a vîrît la subsuoară și a început din nou să scormonească prin vizuină.

Încercați să deschideți o ușă pe întuneric, cu o servietă sub brațul stîng. Mai devreme sau mai tîrziu veți fi tentat să faceți uz și de mina stîngă, iar servieta va aluneca de sub braț. Ursul a pățit la fel. Enervat că nu găsește nimic cu laba dreaptă, a întins-o și pe cea stîngă, iar orbetele, scăpat din strînsoare, s-a refugiat în vizuina cea mai apropiată. „Nu se poate!” — părea să spună atitudinea ursului. Spre a se convinge, se pipăi sub braț, apoi ridică laba și-și privi subsuoara. Nimic. Ei, drăcie! Doar își amintea precis că-l pusese acolo!

Am asistat apoi la o scenă tragică. Înfuriat de eșec, ursul a devastat vizuina, avînd grijă să ucidă orbeșii de îndată ce-i inhăța. Ca nu cumva să fugă...”

DUPĂ 12 PROBE :

Aveți dreptul să spuneți: „Sînt atent“?

Pentru reușita acestor teste se cere:

1. Să copiați desenele într-un număr de exemplare egal cu cel al participanților.

2. Să menajați amorul propriu al participanților, explicîndu-le că un eventual eșec nu înseamnă decît lipsă de antrenament. Așadar:

Impărțiți desenele. Atrageți atenția că enunțul fiecărei probleme se citește o singură dată, într-un ritm normal, dar fără comentarii sau explicații suplimentare. Îndată după lectură se anunță timpul acordat pentru rezolvare și se dă semnalul: „Începeți!”. Odată secunde respective scurse, se citește textul următoarei probleme, și așa mai departe, fără intreruperi.

tocmai indicațiile și greșite cele în care fie că lipsește ceva, fie că există în plus ceva.

Interpretarea rezultatelor se face conform indicațiilor finale. Și acum, succes!

1. Puneți o cruciuliță în al doilea cerc și un 7 în al patrulea (5 secunde).

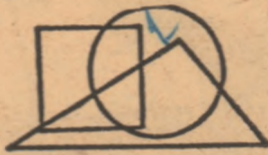
2. Duceți o linie de la al treilea cerc la al șaselea astfel încît ea să treacă sub cercul 4 și deasupra cercului 5 (5 secunde).

3. Puneți o cruciuliță în partea din triunghi care nu se află în pătrat și o linioară în partea din pătrat care se află în triunghi (5 secunde).

4. Scrieți cifra 1 în partea din cerc care nu se află nici în pătrat, nici în triunghi, și cifra 2 în partea din triunghi care se află în pătrat, dar nu și în cerc (10 secunde).

5. Dacă socotiți că un biciclist poate să dezvolte o viteză mai mare decît un pieton puneți o cruciuliță în al treilea cerc, dacă credeți că nu, subliniați al treilea cerc (5 secunde).

6. Scrieți în al treilea cerc o cifră egală cu numărul săptămînilor dintr-un an, iar în al doilea orice cifră mai mare decît 8 (5 secunde).

7. Bifați litera dinainte de E și subliniați litera de după K (5 secunde).

A B C D E F G H I J K L M N O P R

8. Scrieți în primul cerc ultima literă a primului cuvînt, în al doilea cerc — a treia literă a celui de al doilea cuvînt, în al treilea cerc — prima literă a celui de al treilea cuvînt (10 secunde).

Topor Pîlă Ropot

9. Bifați toate cifrele mai mari de 30, dar mai mici de 40 (10 secunde).

34 79 56 87 39 68 25 35 82
47 37 31 64 93 71 34 52 99

10. Scrieți cite un 2 în cele două sectoare mari și orice număr cuprins între

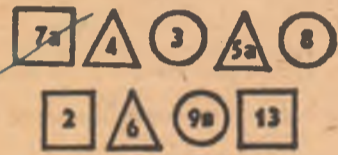

1. varia v
2. varia varia v
3. varia varia varia v
4. varia varia varia varia v
5. varia varia varia varia v
6. varia varia varia varia v
7. varia varia varia varia v
8. varia varia varia varia v
9. varia varia varia varia v
10. varia varia varia varia v
11. varia varia varia varia v
12. varia varia varia varia v
13. varia varia varia varia v
14. varia varia varia varia v
15. varia varia varia varia v
16. varia varia varia varia v
17. varia varia varia varia v
18. varia varia varia varia v
19. varia varia varia varia v
20. varia varia varia varia v

4 și 7 în sectorul de lîngă cel mai mic sector (10 secunde).

11. Bifați toate numerele cu soț care nu se află într-un pătrat și toate numerele fără soț care se află în pătratele ce conțin și litere (25 secunde).

12. Dacă 5 se află înaintea lui 6, bifați cifra 6, numai dacă 6 se află înaintea lui 8. În caz contrar subliniați cifra 3 (10 secunde).

1 2 3 4 5 7 8 9

Indicații finale

Ați rezolvat toate cele 12 probleme? Sînteți de admirat. Din 100 de persoane numai 3-4 pot obține un rezultat atît de bun.

Ați totalizat 9-11 rezultate exacte? Este foarte bine. Sînteți deasupra mediei.

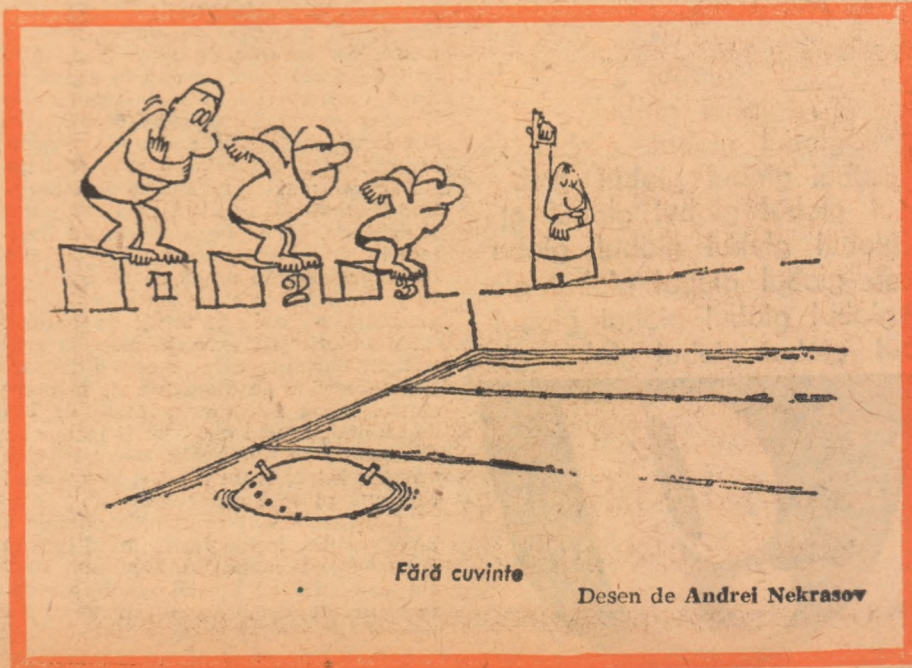
Aveți 6-8 rezultate exacte? Aceasta e media și e bine să vă mențineți cel puțin la această înălțime.

4-5 rezultate? Puterea dv de concentrare lasă de dorit. Antrenați-o!

TREI CAMPIONI

Cele mai aglomerate orașe

Densitatea populației unui oraș nu poate fi apreciată după numărul total al locuitorilor lui. Să luăm ca exemplu citeva dintre cele mai mari orașe de pe glob. Pe primul loc — din punct de vedere al densității — se află Parisul, cu 32 000 de locuitori pe kilometrul pătrat. Locul al doilea îl ocupă Tokio (16 000 de locuitori pe aceeași unitate de suprafață). Urmează New York-ul (13 200) și Londra (10 300 de locuitori).

Fără cuvinte

Desen de Andrei Nekrasov

Poșta medicului

(Urmare din pag. 4-a)

DUMITRESCU CARAGEA — Ploiești : Părerea noastră este că fără rezolvarea situațiilor conflictuale nu veți putea realiza o „performanță” mai bună. De altfel, ritmul dv. este destul de normal. Credem că nu are rost să faceți exces de medicamente care, în cazul cel mai bun, nu pot fi decât o „proteză psihică” — și să încercați să „atacați” adevărata cauză a tulburărilor dv. 2) În loc de cortigen (care într-adevăr nu se mai produce) puteți folosi cu aceleași rezultate A.D.C. fiole de 5 sau 10 mg. sau ACTM — iar cu prudență.

DESSEY — București : 1) Ne-a căzut și nouă în mină foaia volantă sapirografiată care tratează despre virtuțile mustarului, dar nu putem nici în acest caz generaliza recomandarea lui. Indicația trebuie făcută de la caz la caz. 2) Puteți consuma drojdie de bere sau drojdie de bere fortifiantă cu efecte bune în afecțiunile dv. Desigur, injecțiile cu vitamine din grupul B sînt mai active. 3) Cura de crudități este indicată ca un mijloc de dezintoxicare (depurare) a organismului, fructele și legumele extrăgînd sodiul din organism și înlocuindu-l cu potasiu. Conținutul lor bogat în baze ușurează oxidarea acizilor organici și transportul de CO₂; aportul proteic fiind foarte mic, reziduurile azotate nu se mai acumulează în exces; conținutul lor în zaharuri favorizează oxidările, iar faptul că sînt hipocalorice aduce după sine o ușurare în munca organelor digestive, a ficatului, inimii, precum și o reglare a metabolismului general.

IONESCU MIHAI — Porțile de Fler : Dacă cu tot tratamentul uzual pe care

l-ați făcut nu ați obținut nici un rezultat, vă sfătuim să consultați un specialist dermatolog.

BEJAN N. IOSIF — București ; BASA-RABEANU O. GHIOCEL — Iași ; ALECU NICOLAE — Pitești ; P. VELIER — Mangalia ; VICIU — Vaslui ; M. I. — Sibiu ; N. IPATE — Vaslui ; T.G.Y. — București : Ejacularea precoce ca urmare a onaniei, a hiperexcitabilității nervoase, a in experienței, a condițiilor de viață sau a altor cauze funcționale poate fi combătută în primul rînd prin autosugestie și voință (care poate prelungi actul), reechilibrarea sistemului nervos prin dușuri alternative reci și calde, gimnastică și sport, vitaminoterapie (B₁ fortiss, B₆, B₁₂), tonice nervoase (fosfobion, ser neurotonic) și preparate hormonale (Naposim sau Madiol). Tratamentul este bine să fie prescriș și condus de medic, care prin psihoterapia „specialist-pacient” poate contribui în plus la reușită.

R. DIACONU — Cluj : 1) Cauzele sînt desigur complexe, dar principalul este că nu-i un impediment pentru căsătorie. 2) E un fenomen normal la vîrsta dv. Luați 2 tablete Bromoval seara

ONIGA — Suceava : Citiți răspunsul dat sub R. Diaconu — Cluj la pct. 2.

TUNAU ALIN — Botoșani : De vreme ce aveți și adresa, nu înțelegem de ce nu scrieți direct cercetătoarei. Noi n-am citit nimic despre acest tratament în revistele medicale de specialitate.

IOVĂNESCU MARIUS — București : Nu deținem schema aparatului. Adresați-vă unor specialiști în electronică.

COMPLEXUL
PENTRU INDUSTRIALIZAREA
LEMNULUI

PRODUCE :

PLĂCI AGLOMERATE CU RĂȘINI
UREOFORM-ALDEHIDA DIN AȘCHII
DE LEMN TRIPLU STRATIFICAT

Economice, stabile, grosimi uniforme,
randament sporit la croire, perfect plane,
formate practice, se pot furniza etc.

DOMENII DE UTILIZARE

- Mobilier • plafoane • pereți despărțitori
- amenajări interioare • vagoane tramvaie
- lambriuri • construcții navale etc.

Greutate specifică
600 kg/mc
Grosimi : 8, 10, 12, 16,
18, 19, 22, 25 mm
Formate : 3660/1830 ;
1830 1830 ; 2440/1830 ;
1220/1830 mm

C.I.L.
BRAILA

CEREȚI

ÎNCĂLȚĂMINTEA

ȘI ARTICOLELE

DE MAROCHINĂRIE

produse de
intreprinderea

13 DECEMBRIE-SIBIU

GALLUS

VOPSEȘTE

ȚESĂTURI DIN
MĂTASE, BUMBAC, LÎNĂ,
ROCHII, HAINE, BLUZE

1 NEGRU	15 VIOLET	6 VERDE OLIV
18 GRI TOP	3 BLEU VERT	
25 CARMIN		

ȘI ÎN ORICE ALTE CULORI ȘI NUANȚE

Respectați modul de întrebuințare indicat
pe fiecare plic „GALLUS”

Consultați tabelele de culori
„GALLUS”

TURIST!

în trecere
prin orașul GALAȚI,
vizitați restaurantul și cabana

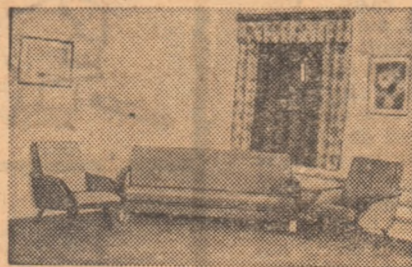
„CĂPRIOARA”
din PĂDUREA GÎRBOAVELE
situată într-un cadru plăcut și natural

I PROFIL MĂGURA CODLEI

Str. Fabrica Nr. 11 Codlea-Brașov

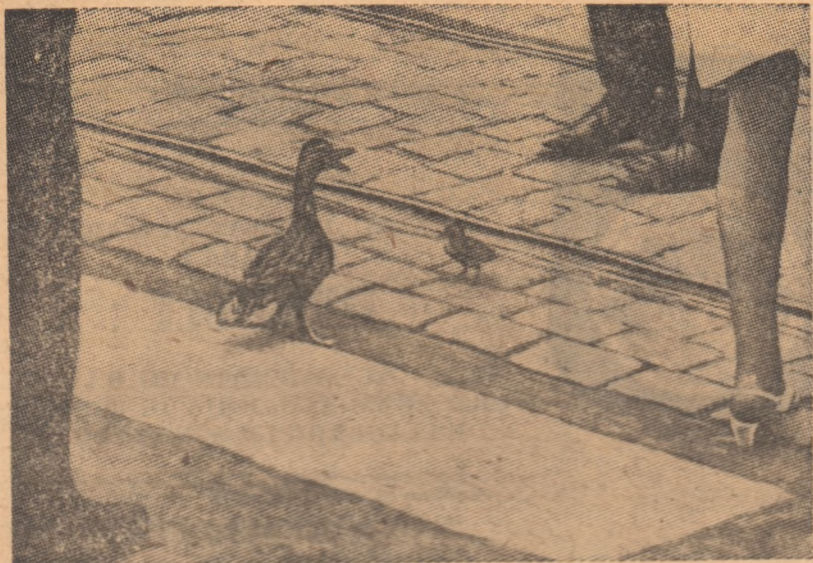
Telefon 126

PRODUCE :

- Sufrageria „Codlea”
- Garnitura „Pal 319”
- Camere de tineret „Lămîița”
- Fotoliu pat M.C.
- Fotolii „Nehoiul”
- Bucătăria „Poiana”

Fotografii se amuză

— Grăbește-te. Nu vezi că e pe galben ?

O metodă eficace

Acțiunea se petrece într-un restaurant de categoria întâia, sau poate chiar de lux, undeva pe țărmul mării. Timpu acțiunii — luna iulie, să zicem. Interpretarea scenei nu prezintă dificultăți, deși unul din cele două roluri reclamă, după cum vă veți convinge personal, o măiestrie actoricească desăvârșită.

Directorul restaurantului (către consumatorul care a insistat să stea de vorbă cu el): De ce sîntei nervos ?

Consumatorul : Nu sînt nervos. Țin, însă, să vă aduc la cunoștință că ospătarul mi-a încărcat nota de plată. În afară de asta, ieri dimineață, cînd am venit aici să-mi iau micul dejun, un alt ospătar al dumneavoastră m-a întîmpinat în cămașă de noapte. I-am arătat anunțul pe care scria că micul dejun se servește la ora nouă. El m-a privit mirat și m-a întrebat dacă cred tot ce se scrie. Alaltăieri seara garderobiera nu m-a lăsat să intru pentru că eram în pulover și fără haină, în schimb l-a lăsat pe un cetățean care era în haină, dar fără cravată, fără cămașă și fără maiou. Ține, însă, în mîna o monedă pe care i-a dat-o garderobierei împreună cu haina. Și un alt ospătar...

Directorul : Toate astea mă intristează. N-ai vrea, însă, să stăm de vorbă în biroul meu ? Aici au și început să se uite la noi cei de la mesele vecine și pe urmă or să născocască tot felul de zvonuri...

...După dv. (Pe nerăsuflăte) Vedeți ce mic e biroul meu, atît de mic incit mîi e imposibil să lucrez în el, dar ce știți dv., consumatorii, despre greutățile și grijile unui director de restaurant și, în general, despre munca lui, dacă v-aș povesti despre toate prin cîte trec vi s-ar rădă poverul măciucă, dar n-am unde să vă povestesc, vedeți singur că în încăperea asta nu există nici măcar un birou mai acătării, ca să nu mai vorbesc de coridor, l-ați văzut adineaori parcă asta-i coridor demn de încăperile administrative ale unui mare restaurant, e întotdeauna înghesuit ca un vagon de clasa a doua a unui tren personal de pe o linie secundară, da-da-da, chiar așa cum vă spun, vă rog să aruncați o privire în bucătărie, ba da, vă rog, bucătarii stau claie peste grămadă, turiștii sînt pretențioși, faianța a crăpat, nu se găsesc plăci la culoare, spuneti și dumneavoastră de unde să fac rost de faianță bleu, mă cuprinde amețea cînd mă gîndesc la toate astea, poate că dumneavoastră aveți legături pe linia de conducte de gaze, avem nevoie de reparații urgente la o conductă, iar ieri, colac peste pupază, a căzut trăsnetul pe centrala electrică, s-a făcut în-tuneric beznă și noi a trebuit să stăm la ușă, să nu plece cineva cu consumația neplătită, a fost vesel, ha-ha-ha, știți doar că la restaurant vine cine vrei și cine nu vrei — pedeapsă de la cel de sus ! — dar consumatorilor puțin le pasă de toate astea, numai la mîncare le e gîndul, de parcă n-ar mai fi pe lumea asta și preocupări mai importante, arta plastică, bunăoară, anul trecut am făcut reparații capitale, anul zgrăvit peste tot, totul strălucește de curățenie și ne vin turiști străini...

Consumatorul : Chiar despre ei voriam să vă vorbesc. Acum trei zile turiștii străini au amestecat zahărul din ceai cu furculițele, pentru că ospătarul a declarat că n-are timp să se repeadă la magazie după lingurițe.

Directorul : La magazie... Aș vrea să

vedeți cum arată magazia asta, v-ați îngrozit, asta-i magazie de restaurant de lux, mai mare rușinea, e plină de lăzi aruncate la întîmplare, care zac acolo naiba știe de cînd, iar noi n-avem unde să ne depozităm cartofii și barem de ni i-ar aduce la timp, dar parcă cei de la aprovizionare gîndesc cu capul, doamne iartă-mă, nu mai departe decît ieri ne-au trimis un camion întreg, am reușit cu chiu cu vai să-l expediez îndărăt, vai de mine, nu-mi mai văd capul de griji, și pe deasupra mai sînt și criticat, cîcă nu asigur varietatea meniurilor, dar vă întreb cum pot să asigur varietatea dacă am coridor ca ăsta, dacă medicul ămi prescrie tot felul de doctării pentru că sînt veșnic nervos, și sînt nervos, am înghițit pînă acum o cisternă de valeriană — ha-ha-ha ! — o cisternă întreagă și asta numai pentru că un mare restaurant n-are mijlocul lui de transport, deși am spus de atîtea ori, am implorat, dați-mi o mașină, dar ei nu și nu, cîcă Fiat-urile sînt scumpe, poți să Innebunești, lucrez șaisprezece ore din douăzeci și patru, șaisprezece ore, n-am timp nici să dorm și în beciul restaurantului e igrasie, dar parcă îi pasă cuiva că directorul suferă de reumatism, priviți-mi vă rog mîinile, sînt deformate, și ăștia nu se mai satură să mă critice. Ce ușor uită oamenii ! Au și uitat cum au trăit în primii ani de după război, sînt din ce în ce mai pretențioși, te apucă durerea de cap, vai de mine, nu mai pot, poate aveți un antinevralgic sau un calmant...

Consumatorul (îngrijorat): Nu stați în picioare. Luați loc pe scaunul ăsta...

Directorul : Numai fără amenințări, vă rog (cade pe scaun epuizat, în timp ce consumatorul iese în vîzful picioarelor).

— Cortina —

A. Mostovici

Domnul cu căfelul

L-am văzut într-o zi pe Kușea cu un dulău.

— Frumos ciine, l-am spus.

— Mie nu-mi place, mi-a răspuns Kușea.

Zosia a încercat să-l mîngîie, dar dulăul a miriit amenințător.

— Cunosc pe cineva care și-a învățat ciinele să-i aducă ziarele de la chioșc, a spus Zosia, mutîndu-se pe scaunul cel mai de departe...

— Asta nu le aduce, ne-a informat Kușea. E prost și rău. Mi-e frică să-n mă muște. Din fericire portăreasa mi-a imprumutat botnița soțului ei.

— Soțul portăresei umblă cu botnița ? m-am interesat eu.

— Nu, soțul ei a avut un ciine. Cînd a fugit — vorbesc de soț — cu prietena portăresei, a luat și ciinele, dar n-a mai avut timp să-l pună botnița.

— Cum îl cheamă ? a întrebat Zosia.

— Vojneck.

— Nu pe soțul portăresei, pe ciinele ăsta.

— Nu știu, a răspuns Kușea indiferent. Nu-i ciinele meu și nu știu cum îl cheamă.

Pe urmă Kușea s-a ridicat de la masă și a ieșit trîgînd dulăul după el. După vreo zece minute s-a întors și ne-a spus :

— Din păcate va trebui să-l mai țin. N-am încotro. Pe urmă, însă, o să-i caut un stăpîn.

— Sînt dispusă să-l iau chiar acum, am auzit de după teighea vocea bufetierei. Socrul meu are unde să-l țină.

— Nu, nu acum, a răspuns Kușea. Din păcate trebuie să-l mai țin.

A doua zi Kușea a venit la cafenea „Kolos” însoțit de același dulău. Era foarte prost dispus. Pe stradă potaia se repezise la un trecător și milițianul îl amendase pe Kușea. Cu toate acestea nu voia încă să se despartă de ciine.

— Miine sper să ți-l dau, l-a spus el bufetierei.

Dar nu l-a dat. Am ajuns să ne obișnuim cu dulăul, nu intr-atît, însă, incit să nu ne temem de el.

— Nu cumva l-ai îndrăgit ? l-am în-

— Fii atentă. Fotograful a spus că acuși o să iasă păsărica

trebat eu pe Kușea, aflînd că acesta amînase cu încă o zi despărțirea de ciine.

— E un animal infect ! a declarat Kușea cu scîrbă.

— Nu-i o frumusețe, dar...

— Aspectul fizic n-are nici o importanță, m-a întrerupt Zosia. Sînt sigură că înfățișarea comună a acestui ciine ascunde ceva...

— Ai dreptate ! a încuviințat Kușea. Ascunde ceasul meu de aur, pe care l-a înghițit. De aceea nu mă hotărîsc să-l dau.

Și Kușea se uită cu speranță la dulău.

A. Potemkovski

• umor •

Ur umor umor u.

r umor umor umor

ior umor umor umor u.

umor umor umor umor

nor umor umor umor . um

r umor umor umor umor i

mor umor umor umor . umc

Plus 1,5 milimetri

Mi-am făcut vînt și am sărit. Nu numai că n-am doborît stacheta, dar am îmbunătățit recordul cu 1,5 milimetri.

A doua zi am primit vizita unui scriitor, care mi-a întins un volum proaspăt ieșit de sub tipar :

— Vă rog să vă spuneți părerea în legătură cu forma și conținutul noului meu roman. Să scrieți o recenzie, cu alte cuvinte.

— Scuzați-mă, eu sînt sportiv, nu critic literar. De altfel, nici nu prea am timp să citesc.

— Știu, știu. Dar celebritatea dv. etc. etc.

Pe urmă m-a vizitat un inventator.

— Mașinuța mea are o construcție simplă, a început el să-mi explice. Aș fi fericit să scrieți cîteva cuvinte despre modul original în care am folosit amplificarea radiației electro-magnetice prin stimularea tranziției între...

— Iertați-mă, nu vă înțeleg. Sînt sportiv și...

— O, nu face nimic ! Autoritatea dv....

Spre seară mi-a telefonat un compozitor de muzică ușoară :

— Am compus un cîntec despre cel mai bun săritor în înălțime. Vă rog să vă spuneți părerea despre tonalitatea majoră și intensitatea sonoră...

— Sînt sportiv ! Și pe deasupra afon !

— Dar numele dv....

După cîteva zile comitetul sindical a organizat o întîlnire între mine și un grup de fizicieni atomiști.

— Ce părere aveți despre noul nostru sincrofazon ?

— Vedeți, tovarăși, eu sînt obișnuit cu săritura în înălțime și...

— Totuși, părerea unui campion...

Și așa timp de cîteva săptămîni. Dracu' m-a pus să sar cu 1,5 milimetri mai sus ?! Am fost numit coraportor la un referat de filozofare istorice, electronică a scrierii maya și cîte altele.

Apoi, subit, nu m-a mai solicitat nimeni. Și eu care prinsesem gust ! Ce s-o fi întîmplat ?

— Cum, nu știi ? m-a lămurit fostul meu antrenor. Mișa a îmbunătățit recordul cu 1,5 milimetri !

De felul meu nu sînt invidios, așa că m-am grăbit să-i telefonez lui Mișa și să-l felicit.

— Telefonează-mi pe la miezul nopții ! m-a rugat el. Sînt foarte ocupat. Stai de vorbă cu doi biologi, un violonist și trei homeopați...

Grea meserie și sportul ăsta !

A. și L. Șargorodski

Fără cuvinte

Desen de O. Tesler